

GLASILO
OPĆINE
FAŽANA

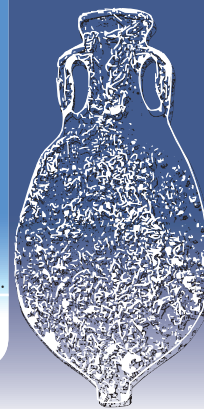
Amfora

NOVA

BOLLETTINO DEL COMUNE DI FASANA Prosinac/Dicembre 2010 • *besplatni primjerak*

Br./N.

22

- S malo novca napravljeno je mnogo2-3
- Kako je odlučivalo Općinsko vijeće 4
- Autobusne linije se vraćaju 5
- Fažanski kamenolom Kava 8-9
- Da se poplave ne ponove 14-15
- Talijansko-hrvatski rječnik maslinarstva .. 17
- Vremeplov: Doseljavanje Fažanaca27

Sretna Nova 2011. godina - Felice Anno Nuovo 2011

Na kraju 2010. godine

S MALO NOVCA NAPI

**Za saniranje šteta od
Županije dobili smo
150.000 kuna pre-
dujma i od Vlade RH
3.865.000 kuna**

Na kraju godine, koja je obilježena s puno neizvjesnosti, puno nemilih događanja u zemlji, izraženom gospodarskom krizom, neispunjenim željama, ukratko vam, dragi građani Općine Fažana, iznosim kronologiju događanja.

Prva i osnovna zadaća bila je da Općina funkcionira, da se svim korisnicima proračunskog prihoda dodijele sredstva za nesmetano djelovanje i da se, u okviru raspoloživih sredstava, izvedu komunalni radovi prema programima iz proračuna.

Zadovoljni su bili svi, od vrtića, sportskih udruga, humanitarnih udruga do škole, što su im na vrijeme dodijeljena sredstva za redovno djelovanje.

Problem s „Pulaprometom“, koji je nastao u rujnu, i dalje je prisutan.

„Pulapromet“ je, naime, ukinuo 50% linija zato što mu Općina Fažana ne želi platiti višekratno i neutemeljeno povišenje cijena usluge prijevoza. Zahtjev je bio ultimativan, iako je Općina redovno uplaćivala za sufinanciranje usluge prijevoza „Pulaprometu“ iznos koji je i aneksom utvrđen ranijih godina. Tako se desilo da su nam ukinute linije koje život znače za učenike i radnike u ranim jutarnjim i večernjim satima.

Tražimo uporno rješenja ovog problema, ali ne na štetu Općine. Molimo mještane za razumijevanje, a privremeno rješenje za ukinute linije je uvođenje usluga taksija uz povoljniju cijenu. Sada te usluge, na zadovoljstvo roditelja, najviše koriste mladi najviše petkom i subotom u večernjim i noćnim satima.

Na planu komunalnog održavanja postavljeni cilj da Općina bude čista, prostori uređeni i plaže održavane, ostvaren je.

Iako nisu ostvareni očekivani prihodi od prodaje zemljišta i komunalnog doprinosa, u obla-

Nogostup na Vodnjanskoj cesti

Groblje

Piazza grande

sti komunalnog gospodarstva malim sredstvima kojima smo raspolagali napravljeno je relativno puno, čime djelomično možemo biti zadovoljni. Što smo sve napravili?

Na ulazu u Fažanu iz pravca Vodnjana riješen je dio nogostupa, što je koštalo 293.806,39 kuna. U planu je bio i preostali dio, ali se s vlasnicima zemljišta još uvijek pregovara i teži se da i ostali građani, a to su obitelji Gumbas i Crnčić-Brajković, budu pravilno i pravedno oštećeni za zemljište na kojem će se napraviti toliko potreban nogostup.

Na postojećem groblju izvedena je rekonstrukcija kojom je dobiveno 27 novih grobnih mjesta u nišama i 5 grobnica sa po 6 mjesta. Uložena je 381.269,81 kuna.

U planu je bio i početak izgradnje novog groblja uz Galižansku cestu, ali su nas u provedbi tog programa sputali nedostatak sredstava, a i neri-

RAVLJENO JE MNOGO

Nastavlja se suradnja s pobratimljenim općinama. Razmijenjeni su posjeti s Kumrovcem, a u siječnju na redu su Ruše i Pellizzano.

ješeni imovinski odnosi sa Republikom Hrvatskom. Taj nam zadatak, u dijelu pripreme prostorne dokumentacije, ostaje za 2011.

U starogradskoj jezgri, koja je jednim dijelom i popločena, ostalo je završiti Piazzu grande koja je također opločena. Treba istaknuti da je taj zahvat napravljen s osjetno manjim sredstvima nego je ranije bilo planirano. Naime, umjesto planiranih 3.660.000,00 plaćeno je 839.4999,26 kuna.

Radi unapređenja parkiranja, pored bivše tvornice Badel uređeno je parkiralište prekriveno kamenim frakcijama i uklonjene su stare kamene ploče skinute u starogradsko jezgri. Na Titovoj rivi i u Ulici Vladimir Gortan postavljeni su parking aparati i započela je naplata parkiranja, koje je u konačnici pokazalo dobre rezultate. Poboľšanje usluga parkiranja stajalo je 65.150,00 kuna.

Nakon sezone mještanima je omogućen besplatni parking osim parkirališta kod groblja, a inače je svim žiteljima Općine tijekom cijele godine osiguran besplatni parking kod „Badela“ i u Fažani jug.

Od ove godine smo znatno povećali i korištenje javnih površina za ugostitelje s tim da su ugostitelji koji su radili tijekom cijele godine dobili 20% popusta, a ukoliko su zapošljavali domicilno stanovništvo još dodatnih 10%.

Bilo je o tome dosta oprečnih mišljenja, ali smo nakon dugih rasprava postigli dogovor.

Uređeno je dječje igralište u Fažani koje je mali simbol i zaštitni znak svih „klinaca“: postavljen je sustav navodnjavanja, zasijana je nova trava i sve se zazelenilo, a produljena je i pješačka staza uz more prekrivena „tlakavcem“.

Plaže su nam, po riječima mnogih turista, ove godine bile dobro uređene. Na njih smo u predsezoni dovezli cca 3.000

Razmjena iskustava Kumrovec - Fažana

Dječje igralište

Nasipavanje plaže u Valbandonu

kubika šljunka, čime su nasute i uređene sve plaže duž cijele općinske obale, osim prema Pineti. Ujedno je uređena i pješačka staza kod vile San Lorenzo, gdje je bio otežan prolaz za pješačke i nemoguć invalidnim osobama. Na tom potezu dobila se plaža i zaštićeni su borovi uz šetnicu.

Mol ispred vile San Lorenzo bio je potpuno derutan i u cijelosti je saniran. Mol na potezu vatrogasnog kampa isto je saniran zbog dotrajalosti.

Najviše upita bilo je oko sunčališta kod bunkera, gdje je slaganjem kamenih blokova napravljen novi prostor za sunčanje. Glavni razlog za postavlja-

nje toga kamenja je prekrivanje ispusta oborinske odvodnje u more, umjesto betoniranja, čime se omogućilo čišćenje ispusta prilikom začepljenja i dobiveno je novo sunčalište,

Taj zahvat izveden je na osnovi projekta, uz suglasnost Lučke uprave Pula.

Napravljena je i šetnica uz Bi Village i omogućena je stanovnicima i turistima s područja Valbandona bolja komunikacija do plaže. Za sve to je izdvojeno 86.000,00.kuna.

U tijeku su radovi u Istarskoj ulici, koja se konačno i kompletira, i na šetnici ispred ograde Bi Villagea uz samo more u dužini od preko 1 kilometra. Za ta dva

zahvata osigurano je 700.000,00 kuna.

Radovi u ulicama Ulika i Lavanda u Valbandonu, gdje je djelomično interventno riješena oborinska odvodnja, kao i u fažanskoj starogradskoj jezgri i u Ulici Dragonja, čekaju samo potvrde.

Očekuje se i rješenje nogostupa u Vodnjanskoj ulici.

Na nogometnom igralištu u Valbandonu postaviti će se električne instalacije a nabavlja se i sustav za korištenje podzemne vode iz bušotine. Ujedno se definiraju svlačionice i u tijeku je rješavanje imovinsko-pravnog odnosa s Republikom Hrvatskom. Za te zahvate osigurano je 750.000,00 proračunskih kuna. Na žalost mnogih građana 2010. godina ostat će u neugodnom sjećanju jer su poplave prouzročile velike štete i Općina nije mogla, osim velikog truda na licu mjesta, ništa više učiniti. To je sistemsko pitanje i njime se moraju pozabaviti sve institucije na nivou države.

Istarski župan Ivan Jakovčić proglasio je elementarnu nepogodu, štete su procijenjene i preko Županije izvješće je prosljeđeno Vladi RH. Za saniranje šteta od Županije dobili smo 300.000 kuna a od Vlade kao predujam 3.865.000 kuna.

U 2010. godini najviše su gorčine izazvali sljedeći događaji:

- nije se moglo završiti planirane velike radove zbog nedostatka sredstava, jer se nakon osam natječaja građevinsko zemljište nije moglo prodati, a ta su sredstva bila planirana za uređenje Ulice Matije Vlačića i za početak gradnje prve faze novog groblja;

- tužba firme „Liberty“, vlasnice „Badela“ i Tvornice stakla, kojom od Općine potražuje 260 milijuna kuna zato, kako su naveli, što su prevareni i oštećeni zbog nemogućnosti izgradnje na tom prostoru.

Ipak, s Proračunom od 34,25 milijuna kuna, uvećanim za 3.755.000 kuna na ime započelih i nedovršenih radova u ovoj godini, optimistički ulazimo u 2011.

**Načelnica Općine Fažana
Ada Damjanac**

Damjan Milekić, predsjednik Općinskog vijeća Općine Fažana

NESUGLASICE RJEŠAVATI NA OBOSTRANO ZADOVOLJSTVO

„Niti danas mi nije jasno zašto su vijećnici IDS-a i HDZ-a bili suzdržani, ako su svi njihovi amandmani prihvaćeni i bit će uvršteni u Proračun za 2011. godinu“ – „Želim pohvaliti suradnju našeg koalicijskog partnera vijećnika Timoteja Pejina (HSU) i kvalitetan rad vijećnika Mirka Novaka“

Damjan Milekić na pretposljednjoj ovogodišnjoj sjednici Općinskog vijeća

Kao predsjednik u potpunosti sam zadovoljan radom Općinskog vijeća u ovoj, 2010. godini. Sve su sjednice, bile uobičajene bez nekih većih tenzija-prozivki.

Nikad nisam, a niti ću, pravo razlike između vijećnika. Za mene su svi vijećnici isti, nije bitno tko je iz koje stranke.

Svi znaju da sam ja vijećnik SDP-a i da želim i trudim se provoditi stavove Stranke i naša predizborna obećanja, ali sve u skladu s financijskim mogućnostima naše Općine.

Svjesni smo svi da financijska situacija nije baš jako bajna (ne možemo prodati nekretnine), tako da ne možemo i više investirati. Ekonomska kriza koja je pogodila skoro cijeli svijet, našu Državu pa tako i nas pa smo prisiljeni ulagati u skladu sa svojim mogućnostima i poštujući zakone koji su na snazi.

Svjestan sam da će u idućoj godini biti mnogo više posla, usklađivanja mnogih akata, odluka s EU, a kako stvari stoje u 2011. godini i mi ćemo biti članica EU.

Zato i ovim putem molim sve vijećnike naše Općine za razumijevanje, sve svoje dobre prijedloge i ideje da predlažu na Vijeću i nema razloga da se ne prihvate, ali poštujući financijsku moć naše Općine. Svi smo mi postali vijećnici u ovom sazivu i stranačkom broju zahva-

ljujući našim biračima koji su nam dali povjerenje, koje svojim poštenim radom moramo i opravdati.

Želim pohvaliti suradnju našeg koalicijskog partnera vijećnika Timoteja Pejina (HSU) i kvalitetan rad vijećnika Mirka Novaka, koji nas podržava u većini naših dogovora-odluka.

Ovim putem pozivam i sve

Sudjelovao sam i u pregovorima s „Pulaprometom“ o velikom problemu za naše ljude, ali se toplo nadam brzom rješenju, isto na obostrano zadovoljstvo. Mještani naše Općine moraju imati uredno i kvalitetno riješen prijevoz.

Ovom prigodom želim se osvrnuti i na 17. sjednicu Općinskog vijeća na kojoj je 22.

Evo kako je teklo to izjašnjavanje:

1. za Prijedlog programa gradnje objekata i komunalne infrastrukture s prihvaćenim amandmanima - glasalo je svih 13 vijećnika;

2. za Prijedlog programa održavanja komunalne infrastrukture - nisu glasali samo vijećnici IDS-a;

3. za Prijedlog društvenog i gospodarskog programa - nisu glasali samo vijećnici IDS-a;

4. Prijedlog socijalnog programa - jednoglasno je usvojen;

5. za Prijedlog proračuna Općine Fažana za 2011 godinu - nisu glasali vijećnici IDS-a i HDZ-a.

A svi navedeni prijedlozi su sastavni dio Proračuna.

Preostale točke dnevnog reda sjednice prihvaćene su izrazito većinski ili jednoglasno.

Iz navedenog se daje zaključiti da su pojedini vijećnici pod svaku cijenu željeli rušiti, ne prihvatiti proračun, da se ide na nove izbore, a što bi u ovo krizno vrijeme dovelo do još teže financijske situacije u našoj Općini.

Ovim putem želim svim našim mještanima sve najbolje povodom nadolazećih blagdana i Nove godine.

**Predsjednik Općinskog vijeća
Damjan Milekić**

Općinsko vijeće 22. prosinca - malo 'za', malo 'suzdržani'

vijećnike IDS-a i HDZ-a, sa željom da nastavimo boljom suradnjom u 2011. godini za dobrobit naših mještana.

Sudjelovao sam u dosta pregovora s našim poslovnim partnerima, također želim da se s našim mještanima sve nesuglasice rješavaju na obostrano zadovoljstvo Općine-mještana.

prosinca izglasani Proračun za 2011. godinu sa 7 glasova ZA i 6 suzdržanih glasova. Suzdržani su bili vijećnici IDS-a i HDZ-a. Niti danas mi nije jasno zašto su vijećnici navedenih stranaka bili suzdržani, ako su svi njihovi amandmani prihvaćeni i uvršteni su u Proračun za 2011. godinu.

NA POMOLU DOGOVOR O POVRATU UKINUTIH LINIJA

Nesporazum između „Pulaprometa“ i Općine Fažana, koji tinja već mjesecima zbog raskoraka u pokrivanju stvarnih troškova lokalnih autobusnih linija i rezultirao je osjetnom redukcijom voznoga reda, mogao bi po svemu sudeći početkom naredne godine biti otklonjen. Iako autobusi za Fažanu ne voze kao prije, dogovori o iznalaženju kompromisnog rješenja traju. Štoviše, nakon gostovanja direktora „Pulaprometa“ Igora Škatara na sjednici Općinskog vijeća posvećene upravo problematici lokalnih autobusnih veza, „Pulapromet“ je posjetio predsjednik Općinskog vijeća Damjan Milekić radi neposrednijeg upoznavanja prilično složene problematike, iako krajnja odluka nije u njegovoj nadležnosti. S fažanske strane očito postoji dobra volja da se iznađe izlaz iz sadašnje situacije, bez obzira na nastojanje da se umjesto ukinutih autobusnih linija mještanima ponudi povoljni danonoćni taksi prijevoz. Nadilaženju sadašnjeg stanja pripomaže i činjenica da je Općina Fažana, zahvaljujući ustupku Grada Vodnjana, postala suvlasnik „Pulaprometa“, iako samo sa simboličnih

Direktor Pulaprometa Igor Škatar pred fažanskim općinskim vijećnicima

jedan posto. Ali ta okolnost omogućuje Fažancima da na odluke „Pulaprometa“ utječu – iznutra. To suvlasništvo potvrdila je Skupština „Pulaprometa“ na sjednici održanoj 20. prosinca.

„Pulapromet“ je spreman aktivirati dio ukinutih linija na relaciji Pula-Fažana-Peroj-Barbariga ukoliko Općina

Fažana prihvati 25.000 kuna mjesečne subvencije i obavezu prema Europskoj banci za obnovu i razvoj od 6.250 eura s kamatama (tj. za nabavu voznog parka). Ponudeni ugovori se u sjedištu Općine Fažana pomno analiziraju, jer se vodi briga o svakoj kuni iz proračuna. Ima dilema oko cijene prijednog kilometra, jer

linije „Pulaprometove“ ne idu samo i direktno do Valbandona i Fažane, nego produžavaju do Peroja i Barbarige, što znači da bi otprilike trećinu cijene koštanja trebao snositi Grad Vodnjan. S druge strane, dio linija, osobito večernjih, moguće je kombinirati s prolaskom kroz Štinjan, što je svojedobno i bila praksa. Konačno, upitno je ima li smisla na ovim relacijama koristiti velike autobuse u kojima je malo putnika, ne bi li bolje bilo koristi manja i racionalnija vozila (kakve je „Pulapromet“ svojedobno imao).

S Fažanske strane suglasni su s redukcijom dijela dnevnih linija, ali inzistiraju na jutarnjim i večernjim vezama, osobito na liniji u 20,30 sati. Do postizanje konačnog dogovora preostaje razjašnjenje još nekoliko detalja, a koliko su žitelji Općine Fažana zainteresirani za kvalitetnu autobusnu vezu s Pulom, ilustriraju i redovita vijećnička pitanja o toj problematici (pa i na posljednjoj sjednici Općinskog vijeća 22. prosinca vijećnica Lorena Žunić pitala je kada će se vratiti ukinute linije).

Pulapromet vozi za Peroj i Barbarigu kroz Fažanu

Dani Općine Fažana**DOBITNICI OPĆINSKIH PRIZNANJA 2010.**

Dobitnici ovogodišnjih općinskih priznanja s Načelnicom - Giancarlo Moscarda, Mitar Gavocanov, Gracijela Bilić i Blaž Piton

Na svečanoj sjednici Općinskog vijeća Općine Fažana 16. lipnja 2010. godine, održanoj u Zajednici Talijana, nakon što je načelnica Ada Damjanac pozdravila goste i

sudionike i prigodnim se riječima osvrnula na ostvarene rezultate, uručena su ovogodišnja priznanja, zahvalnice, zaslužnim građanima Giancarlu Moscardi (za doprinos razvoju turizma, jačanju lokalne

Načelnica s gostima iz Kumrovca

samouprave, očuvanju kulturne tradicije i organiziranju talijanske etničke zajednice), Blažu Pitonu (za doprinos promicanju tehničkog stvaralaštva i inovatorstva), Mitru Gavocanovu (za dugogo-

dišnji rad i rezultate u unapređenju sporta), Silvanu Benussiju (za ostvarene rezultate u razvoju poduzetništva) i Gracijeli Bilić (za svestrani angažman i aktivnosti u Udruzi umirovljenika).

Nakon jednogodišnje stanke, u sklopu manifestacija posvećenih obilježavanju obljetnice utemeljenja Općine Fažana, 15. lipnja održan je znanstvenostručni skup Fažanski kolokvij 4, u organizaciji Općine Fažana i Amforapress-a Pula, uz sudjelovanje 14 referenata. Sudionike kolokvija, u ime rektora Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli Roberta Matijašića, biranim riječima pozdravila je prorektorica za znanost Marli Gonan Božac, nakon čega su uslijedila sljedeća izlaganja:

Nesonimija i toponimija Brijunskog otočja (umjesto odsutnog Roberta Matijašića

FAŽANSKI KOLOKVIJ 4

izlagao je Davor Bulić), **Antička Fažana i Valbandon u radovima Antona Gnirsa** (Vesna Girardi-Jurkić), **Ostaci keramičarskih radionica, peći i uljare u staroj fažanskoj jezgri** (Davor Bulić), **Investitura Fažana u XVI. stoljeću** (Alojz Štoković), **„Brioni Insel Zeitung“ 1910.-1914. i počeci kulturnog turizma** (Nataša Urošević), **Identitet i kulturno brendiranje Fažane** (Mauro Dujmović), **Ekonomija doživljava i pozicioniranje Fažane kao turističke destinacije** (Aljoša Vitasović), **Općina Fažana između inten-**

zivnog i održivog razvoja turizma (Nikola Vojnović), **Dva i pol desetljeća Nacionalnog parka Brioni** (Vesna Klunić), **Hrvatsko i talijansko nazivlje u maslinarstvu** (Nicoletta Balijs), **Organiziranost talijanske etničke zajednice u Fažani** (Giancarlo Moscarda), **Svjedočanstva o prvim fažanskim školama** (Lilijana Vranjican/Izabela Kapustić) i **Izumi ribarstvo-pomorske namjene nastali u Fažani** (Blaž Piton, čije je izlaganje popraćeno reprezentativnom izložbom njegovih izuma i patenata u organizaciji

Društva inovatora Pula).

Fažanski libar 4 s radovima prezentiranim na ovogodišnjem kolokviju bit će predstavljen na Fažanskom kolokviju 5 u lipnju 2011. godine, za koji su pripreme već počele. Žitelje Fažane i Valbandona, koji imaju zanimljivu građu, iskustva i saznanja o prošlosti i problematici ovog podneblja, pozivamo na suradnju i sudjelovanje na narednim kolokvijima.

U ovom broju donosimo fragmente izlaganja fažanskih referenata Nicolette Balijs i Alojza Štokovića.

Početak Fažanskog kolokvija 4

Sudionici kolokvija

DVD PULA PREUZELO KAMP VATROGASNE MLADEŽI

Pulski vatrogasci očistili su i podmorje ispred Kampa

Od kraja ljeta članovi Dobrovoljnog vatrogasnog društva Pula proširili su svoje aktivnosti i na fažansko područje. Preuzeli su čuvanje i održavanje Kampa hrvatske mladeži, ustanovljenog 1998. godine. Otada svake godine u deset smjena kroz kamp prođe po 1.250 članova vatrogasne mladeži, a kamp su otvorili mladi članovi DVD Novi Marof (Varaždinska županija). I prošle subote dežurnu ekipu u kampu predvodio je predsjednik DVD Pula i tajnik Područne vatrogasne zajednice Pula Petar Znahor, vatrogasni časnik prve klase.

- Hrvatska vatrogasna zajednica zamolila nas je da prihvatimo obvezu čuvanja i održavanja Kampa vatrogasne mladeži u Fažani van sezone, osim tri ljetna mjeseca. Na ovim poslovima, ustvari, zamijenili smo ovdašnje DVD "Brioni", koje je održavalo ovaj kamp, a iza njih godinu dana jedan privatnik. Ali HVZ nije bila zadovoljna pa su zamolili nas da to

preuzmemo. Međutim, najprije smo razgovarali s vatrogasnim rukovodstvom Istarske županije i Područne vatrogasne zajed-

nice Pula, a zatim i Upravnim odborom DVD Pula i, kad su se svi suglasili, mi smo se tog prihvatili.

DVD Pula za to prima i neku naknadu?

- Da, sklopili smo ugovor s HVZ-om o čuvanju i održavanju kampa van sezone uz adekvatnu naknadu.

Hoće li ovaj dodatni angažman pomoći u edukaciji vaših mladih kadrova?

- Naravno, jer ovaj kamp u posezoni neće više stajati neiskorišten kao što je bilo u proteklom razdoblju, kada je korišten samo tri ljetna mjeseca kad je ovdje dolazila vatrogasna mladež iz cijele Hrvatske.

Otkako smo preuzeli brigu o kampu, redovito ga obilazimo, popravljamo što nevrjeme ošteti. Trenutno saniramo baraku, koja nije bila zaštićena od kiše i u nju je prodirala voda, a mi smo prenijeli opremu iz kontejnera u tu baraku za što je i namijenjena pa smo zaključili da je trebamo zaštititi... Dogovorili smo se s HVZ-om da sve objekte stavimo pod video nadzor. Opremu upravo nabavljamo i možda će već do kraja ove godine biti montirana.

Skretnište za Kavu
na Vodnjanskoj cesti

Poduzeće KAVA export-import d.o.o. koristi jedini kamenolom na području Općine Fažana pomalo neobičnog imena, gdje se kamen vadi od 1980. Nalazi se 300 metara od Vodnjanske ceste ulijevo, na samoj „granici“ područja Općine Fažana i Grada Vodnjana. Posjetili smo ga u više navrata, a usto smo ga gledali i snimili iz zraka. Kako direktor i jedan od suvlasnika Alessandro Boccardo u Fažanu dolazi povremeno, a po potrebi i nekoliko puta mjesečno, o kamenolomu danas, rezervama sirovine, njegovoj budućnosti i novim projektima razgovarali smo s tehničkim direktorom dipl. inž. rudarstva Slobodanom Đurovićem.

Kamenolom je Kava a Tambura je ime za eksploatacijsko polje koje se prostire na 3,9 hektara. Kako se eksploatacijsko polje a i zemljišna čestica nazivaju Tambura, onda netko i kamenolom tako zove. Preostale istražene i potvrđene eksploatacijske rezerve iznose 1.025.000 m³ litice. Do kada će kamenolom biti aktivan, zaista je teško reći, jer to ovisi o više faktora.

Trgovačko društvo Kava export-import d.o.o. Fažana, naime, posjeduje pravovaljanu koncesiju za eksploataciju tehničko-gradevnog kamena u tom kamenolomu koja se odnosi na potvrđene rezerve obuhvaćene Glavnim rudarskim projektom i preostale rezerve iznose 260.000 m³ litice. Koncesija je izdana 1997. godine i vrijedi do isteka tada utvrđenih rezervi. Prema sadašnjoj proizvodnji to bi značilo još petnaestak godina rada uz sanaciju.

Koliki je godišnji iskop kamena i prerada?

Godišnja se proizvodnja kreće oko 35.000 m³ litice, odnosno 50.000 m³ raznih frakcija pijeska 0-4 mm; 0-16 mm (mišela), 4-8 mm; 8-16 mm, 16-32 mm, tampon 0-32 mm; tampon 0-60 mm; minirani kamen 0-150 mm (lomljeni kamen). Postoji i veliki interes za škriljama, čak u Italiji, Njemačkoj i Mađarskoj, no njih ima tek od prilike do prilike. Tehničko-gradevni kamen je visoke

Posjetili smo jedini fažana

UZ KVALITETNI KAMEN GRAĐEVINSKI

Slobodan Đurović i Alessandro Boccardo

VISOKI TEHNOLOŠKI STANDARD

U kamenolomu smo zatekli direktora i suvlasnika Alessandra Boccarda, sa zaštitnom kacigom na glavi obilazio je pogon i sa Slobodanom Đurovićem dogovarao naredna tehnološka poboljšanja.

Ovdje u proizvodnom procesu primjenjujemo visoki tehnološki standard, kao što to činimo i u naša dva kamenoloma u sjevernoj Italiji. Takav pristup predstavlja dobrobit i za lokalnu zajednicu i za vlasnika.

Budući da smo u ovoj sredini dobro prihvaćeni, zainteresirani smo naša iskustva s reciklažom građevinskog otpada primijeniti i ovdje. Za takvom djelatnosti bit će sve veća potreba jer će i sve stroži propisi nalagati zbrinjavanje takvog otpada, a reciklaža je najracionalnija varijanta. Inače, ovdje smo došli s dugoročnim poduzetničkim planovima i rado bismo u Općini razgovarali kako lokalitet kamenoloma uključiti u turističko-razvojne programe kad se jednog dana iscrpe njegove zalihe. Ovdje su idealni uvjeti za jedan sportsko-rekreacijski centar s bazenom i vodenim parkom, pogotovu i zato što odovud puca prekrasni pogled na Fažanski kanal i Brione - rekao nam je Alessandro Boccardo.

UN ELEVATO STANDARD TECNOLOGICO

Alla cava abbiamo incontrato il direttore e comproprietario Alessandro Boccardo che con un casco protettivo in testa, visitava l'impianto, ed assieme a Slobodan Đurović, concordava le prossime migliorie tecnologiche.

Qui nel processo produttivo applichiamo un alto standard tecnologico, analogo a quello delle nostre due cave nel nord Italia. Un approccio di questo genere comporta un benessere sia per la comunità locale che per il proprietario. Considerato che qui siamo ben accetti, siamo interessati ad applicare le nostre esperienze nel riciclaggio degli scarti edili anche in questo territorio. Un'attività di questo genere sarà sempre più necessaria perché le norme ogni giorno più severe implicheranno lo smaltimento di questo genere di rifiuti, ed il riciclaggio è il modo più razionale per farlo. Qui siamo venuti con dei piani imprenditoriali a lungo termine e vorremmo volentieri svolgere in Comune dei colloqui per includere il sito della cava, dopo che verranno esaurite le sue risorse, nei programmi di sviluppo turistici. In questo luogo ci sono le condizioni ideali per un centro sportivo e ricreativo con piscina e parco acquatico, specialmente perché da qui si estende una bellissima vista sul canale di Fasana e le isole Brioni - queste le parole di Alessandro Boccardo.

čistoće i ima široku primjenu.

Ranijih godina susjedi su negodovali zbog posljedica miniranja, što se promijenilo otkako je 2006. kamenolom od Darka Ferlina preuzela Grupacija Adriatico Inerti iz Venecije?

Otkako je kamenolom preuzela grupacija Adriatico Inerti iz Venecije, u ove dvije i pol godine dosta se toga promijenilo, i još se mijenja, na bolje. Eksploatacija tehničko-gradevnog kamena izvodi se strogo po zakonima i propisima Republike Hrvatske iz područja sigurnosti na radu i zaštiti okoliša, a naročito po zakonima i propisima struke, tj. rudarstva (zapošljavanje rudarskog inženjera). Posvećuje se velika pozornost radu na siguran način, zaštiti na radu, a posebno zaštiti okoliša – smanjenju buke, prašine a najviše smanjenju negativnih seizmičkih efekata prilikom miniranja.

Provedena su dodatna mjerenja seizmičkih efekata miniranja, izvršen je proračun dozvoljenih količina eksploziva za miniranje u kamenolomu Kava od strane R-G-N-fakulteta iz Zagreba - Katedre za miniranje i to u dva navrata u ožujku i travnju 2008. godine. Mjerenje je s 8 instrumenata na 8 točaka opažanja u tri karakteristična smjera (od minskog polja prema stambenim objektima i pored njih). Mjerenjem je 18,3. i 19,4. 2008. isključeno štetno djelovanje prilikom miniranja na okolne

KAMEN I PRERADA KOG OTPADA

Kava iz ptičje perspektive

građevine. Inače, elaboratom je strogo određena dozvoljena masa trenutno ispučanog eksploziva s obzirom na udaljenost minskog polja od najbližih kuća. Određeni su također i drugi parametri bušenja i miniranja. Radi brige o okolišu eksplozivno punjenje kreće se ispod dozvoljenog. Miniranje je povjerenje poduzeću Eksploziv iz Labina koje jačinu detonacija mjeri s dva instrumenta.

Prema strategiji Istarske županije nastavak aktivnosti poslije 2010. bio je upitan?

Točno, ali tu je i činjenica da poduzeće posjeduje sve potrebne dozvole, ponavljam, i pravovaljanu koncesiju za izvođenje rudarskih radova do isteka rezervi, tj. neograničenu vremenski rokom.

Zbog toga je uzimanje 2010. kao godine prestanka rada kamenoloma najblaže rečeno bilo vrlo upitno, imajući u vidu već navedeno, kao i poznate projekte (od Brijuni rivijere do infrastrukturne obnove Fažane, Pule, Vodnjana, Medulina i drugih okolnih mjesta) kojima trebaju znatne količine tehničko-građevnog kamena raznih frakcija. Istodobno se iskazuje i velika potreba za mjestom zbrinjavanja građevnog otpada (zemljano-

meni iskopi, cigle, crjepovi, beton, željezo, drvo i sl.) i njegovom reciklažom (što je upravo inicijativa Istarske županije).

Činjenica je istodobno da je kamenolom dobro lociran, da se eksploatacija odvija u dubinu pa je sakriven, te se ne vidi ni s mora ni s kopna a može se još i bolje ukomponirati u okolinu. Nalazi se dosta daleko od mora i blizu je glavne prometnice Pula-Vodnjan-Fažana. Sve navedeno upućuje na

Sada Kava export-import ima šest zaposlenika u proizvodnji i troje u upravi, a moguće je povećanje broja radnika preko obrade kamena i otvaranja deponija građevinskog otpada (sortiranje, prerada). Svi zaposleni radnici kvalificirani su strojarima osposobljeni za rad na bageru, drobilici i utovarivaču.

Ovdje će biti deponij građevinskog materijala

zaključak da se kamenolom Kava u potpunosti može uklopiti u razvojni program Općine Fažana i u razvojni program Istarske županije kao kamenolom za eksploataciju tehničko-građevnog kamena, ali i deponij za građevinski otpad s reciklažom. Zato smo predložili Općini Fažana izmjenu i dopunu PUP-a, koja je prihvaćena i prosljeđena Županiji na usvajanje.

Novi vlasnik uložio je znatna sredstva u modernizaciju proizvodnje?

Uložena su velika sredstva u modernizaciju proizvodnje kupnjom raznih novih strojeva (pokretna drobilica, rovokopač, utovarivač, kolske vage i dr.). Planira se uvođenje sistema za odprašivanje, uređenje okoliša unutar samog kamenoloma i pristupnog puta s izlazom na asfalt.

Prvi ste na ovom području

inicirali zbrinjavanje i prerađivanje građevinskog otpada kojim biste dijelom sanirali postojeći kamenolom. Na kakav je prijem ta inicijativa naišla?

Da, to je naš razvojno-ekološki projekt, koji je dobro primljen u Općini Fažana. No, za realizaciju takvog projekta potrebno je učiniti mnogo, od izmjene PP Fažana unošenjem lokacije za depo-

niranje građevinskog otpada do izrade projektne dokumentacije, kao i izmjene sanacije u Glavnom rudarskom projektu, izrade studija utjecaja na okoliš i dr. Samo za ishođenje raznih dozvola i izradu dokumentacije treba barem dvije godine, ali svjesni smo da je za stanovništvo neupitna činjenica - potreba za kamenolomom i deponijem. Kako je riječ o velikim ulaganjima, u Općini stoga i razumiju da poduzeće zbog toga traži siguran eksploatacijski vijek potreban za amortizaciju svega navedenoga. Zatražili smo, naime, od Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom izdavanje služnosti državnim zemljištem za potrebe kamenoloma suglasno novom Zakonu o rudarstvu iz 2009. godine. Naša je ideja da deponij bude komunalna firma (može to biti i u sklopu „Komunalca“) a da mi za nju obavljamo usluge reciklaže i istodobno saniramo kamenolom otpadnim materijalom. To bi bila veća korist i za Općinu. Sve bi se odvijalo ovdje i Općina bi od Države dobila to reciklažno dvorište i zaposlilo bi se nekoliko radnika.

Inače, očita je stvarna potreba Općine Fažana te gradova Vodnjana i Pule za deponijem građevinskog otpadnog materijala uz obavezu reciklažu (preradu) i istovremeni nastavak eksploatacije kamena na dogovoreni rok.

Kako surađujete s okruženjem i lokalnom samoupravom?

U više navrata izašli smo u susret lokalnoj samoupravi donirajući naše proizvode za važne infrastrukturne projekte kao što su uređenje prometnica, šetnice, plaža, kanalizacije. Usto, redovno plaćamo sva zakonom propisana davanja, komunalni doprinos recimo i rudarsku naknadu (koja se sada povećava sa 3 na 7,5 posto), a postali smo i sponzori NK Mladost sa željom da se to sponzorstvo s godinama i poveća, kao i da se naše poslovanje pozitivno odrazi na cijelu zajednicu.

Zato smo i zahvalni na razgovorima i vremenu koje su nam posvetili načelnica Ada Damjanac i donaćelnik Radomir Korać, a naše planove želimo iznijeti i općinskim vijećnicima na nekoj od sljedećih sjednica da dokažemo da rudarstvo nije, kako se danas voli prezentirati, samo beskorisna devastacija prostora već plemenita grana gospodarstva koja je potrebna cjelokupnoj zajednici, naravno uz poštivanje svih zakonskih propisa.

Claudia Valente-Novak, predsjednica Zajednice Talijana Općine Fažana

NOVI PJEVAČKI ZBOR I SEKCIJE ZA NAJMLAĐE

Od 7. srpnja ove godine nova predsjednica Zajednice Talijana Općine Fažana je gospođa Claudia Valente-Novak i u vrijeme završnih priprema božićnog programa s njom smo razgovarali o novim aktivnostima i planovima za 2011. godinu. Zajednica ima više od 500 članova iz Valbandona i Fažane i dobar dio je obuhvaćen nekom od aktivnosti. U Fažani od 1957. nema talijanske škole pa desetak osnovaca svakoga jutra putuje u Vodnjan, a u Dječjem vrtiću „Sunce“ trenutno je 25 djece u talijanskom odjeljenju „Palline“. Stoga je jedna od ključnih preokupacija fažanske Zajednice Talijana gradnja dječjeg vrtića, a zatim i škole, za što su dobili podršku Generalnog konzulata Republike Italije u Rijeci i Općine Fažana.

- Vrijeme poslije izbora, proteklo je u znaku priprema za proširenje, obogaćivanje sadržaja rada naše Zajednice, ali smo ipak uspjeli organizirati zapaženu izložbu poznatih slikara Šumonje, Milotića i Juričića... Na jesen smo krenuli ambiciozno, najprije smo obnovili i proširili mješoviti pjevački zbor koji sada ima tridesetak članova pod vodstvom prof. Mondine Gavovčanov. Prvi javni nastup imali su na božićnoj priredbi Zajednice u nedjelju 19. prosinca.

Posebnu pažnju posvetili smo najmlađima. Pokrenuli smo dječju igraonicu za učenje talijanskog jezika koju vodi prof. Roberta Corva, a koja je ujedno moja zamjenica. Upisano je 18 djece u predškolsku i školsku grupu gdje uče talijanski kroz zabavu. Interes je velik, roditelji žele da im djeca nauče talijanski, jer bogatstvo je uz hrvatski znati i talijanski kao jezik sredine. Počeo je raditi i mali dječji pjevački zbor – mini cantanti. Pripremamo za početak iduće godine još tri nove sekcije – plesnu, likovnu i dramsku. Za sve te grupe u ovoj godini nismo dobili sredstva jer nisu zatražena te stoga nisu niti odobrena, a očekujemo ih u 2011. Talijanska unija, naime, financira nas prema aktivnostima koje se pro-

PRIMJERNA SURADNJA S DRUŠTVOM „NAŠA DJECA“ II VRTIČEM „SUNCE“

Zajednica Talijana, uz ostale, doista primjerno surađuje i s ovdašnjim Društvom „Naša djeca“ koje uspješno vodi gospođa Kristina Mikelić. Suradnja je programska i prostorna. Kako Zajednica ima doista reprezentativnu dvoranu i pomoćne prostore, Društvo „Naša djeca“ koristi ih za plesnu, likovnu i muzičku radionicu pa i sada ususret božićnim i novogodišnjim blagdanima. Slično je i s Dječjim vrtićem „Sunce“, čije su maestre u našoj dvorani pripremale program za blagdansku priredbu i izvele ga pred mališanima 22. prosinca.

Talijanska grupa „Palline“ u Dječjem vrtiću Sunce

vode i koje organiziramo, te na osnovi broja članova. Napominjem da Zajednica Talijana radi održavanja, promocije i razvitka nacionalnog identiteta organizira za potrebe svojih članova sastanke, kulturne, umjetničke, dramske i glazbene aktivnosti, manifestacije, priredbe i koncerte, izložbe, kulturna putovanja, izdaje publikacije, organizira sportske, humanitarne i vjerske aktivnosti, koordinira aktivnosti s Talijanskom unijom i drugim zajednicama Talijana te isto tako pruža stručnu pomoć u pripremi dokumentacije za ostvarivanje prava na talijansko državljanstvo.

A tečaj talijanskog za odrasle?

Naravno, to je dio tradicije, nastavlja se na proljeće. Odlučili smo jesenski termin posvetiti najmlađima, a proljetni odraslima. I taj je tečaj za polaznike besplatan, financira ga također Unija. Odaziv je sve bolji, dola-

ze nam pojedinci i iz Pule, iako je naš prvenstveni cilj obuhvatiti zainteresirane iz Valbandona i Fažane. I taj će tečaj voditi prof. Roberta Corva, jer prednost dajemo stručnim osobama s našeg područja.

S koliko sredstava raspolaže Zajednica?

Za ovu godinu od Unije smo dobili cca 60.000 kuna za naše redovne aktivnosti, u idućoj godini možda će biti nešto više zbog novih sadržaja. Unija nam daje i financijska sredstva svake druge godine za nabavu knjiga. Zajednica, naime, ima i malu knjižnicu s knjigama na talijanskom engleskom i hrvatskom jeziku, a planiramo početkom iduće godine službeno otvoriti knjižnicu i čitaonicu za mještane. Kako s Općinom Fažana izvrsno surađujemo, iz općinskog proračuna dobili smo 50.000 kuna. Za uzvrat Općina koristi našu dvoranu za razne skupove, primjerice, ove godine prvi put

kod nas je održana svečanost povodom Dana Općine, a i četvrti Fažanski kolokvij.

Talijanski vrtić i škola su srednjoročni prioriteti?

Da. Talijanska škola u Fažani ukinuta je 1957. godina i otada su fažanska djeca putovala u Puli ili Vodnjan. Sada školski minibus iz Vodnjana dolazi po djecu u Valbandon, Fažanu i Peroj. Nadamo se da ćemo uskoro dobiti svoj minibus pa će taj prijevoz biti jednostavniji i brži pa će i to možda utjecati na bolji odaziv učenika. Za razliku od škole, u Dječjem vrtiću „Sunce“ uspješno djeluje talijanska grupa „Palline“ u kojoj je trenutno 25 djece s kojom izvrsno rade maestre Kristina Mikelić i Sabina Komel. Zanimanje roditelja je veliko i zato nam je u prvom planu gradnja vrtića, a zatim i škole. Općina je obećala osigurati teren a Republika Italija financiranje. O tome sam razgovarala s generalnim konzulom Republike Italije u Rijeci gospodinom Fulvijem Rustico te u Talijanskoj uniji s gospođom Normom Zani odgovornom za obrazovanje. U idućoj godini ćemo nastojati konkretizirati tu zamisao, odnosno vidjeti je li realnija dogradnja postojećeg ili gradnja novoga vrtića.

UN NUOVO CORO E LE SEZIONI PER I PIÙ PICCOLI

Dal 7 luglio di quest'anno la signora Claudia Valente-Novak è la nuova presidente della Comunità degli Italiani del Comune di Fasana. In occasione dei preparativi finali per il programma natalizio l'abbiamo incontrata per parlare delle nuove attività e dei piani per il 2011. La Comunità conta più di 500 membri di Valbandon e Fasana, buona parte dei quali è impegnata in qualche attività. Dal 1957 a Fasana non c'è la scuola in lingua italiana e quindi una decina di alunni di scuola elementare viaggia ogni mattina a Dignano, mentre all'Asilo d'infanzia „Sunce“ al momento ci sono 25 bambini che frequentano la sezione italiana. Per questo motivo, una delle preoccupazioni più importanti della Comunità degli Italiani di Fasana è la costruzione dell'Asilo d'infanzia e quindi anche della scuola: per questo progetto ha ottenuto l'appoggio del Consolato generale d'Italia a Fiume e del Comune di Fasana.

- Il periodo dopo le elezioni è trascorso nel segno dei preparativi per l'ampliamento e l'arricchimento dei contenuti nella nostra Comunità, ma siamo riusciti lo stesso ad organizzare una mostra di noti pittori come Šumonja, Milotić e Juričić... L'autunno è iniziato in modo ambizioso, innanzitutto rinnovando e ampliando il coro misto che ora conta una trentina di membri, guidato dalla prof. Mondina Gavčanov. La prima esibizione pubblica è stata in occasione dello spettacolo natalizio della Comunità tenutosi domenica 19 dicembre.

Particolare attenzione è stata dedicata ai più giovani: abbiamo dato il via al laboratorio linguistico per bambini, destinato allo studio della lingua italiana, gestito dalla prof.ssa Roberta Corva che è anche la mia sostituta. Nel gruppo prescolare e scolare sono stati iscritti 18 bambini che giocando imparano l'italiano. L'interesse è grosso, i genitori desiderano che i loro figli imparino l'italiano, perché la conoscenza dell'italiano, quale lingua parlata

qui, oltre al croato, rappresenta una ricchezza. È iniziata anche l'attività del coro dei più piccoli - i mini cantanti. Per l'inizio dell'anno prossimo stiamo preparando altre tre nuove sezioni - quella di danza, di educazione artistica e il gruppo drammatico. Quest'anno non abbiamo ottenuto i fondi per questi gruppi, perché non li abbiamo richiesti, ma auspichiamo di ottenerli nel 2011. L'Unione Italiana ci finanzia in base alle attività svolte e organizzate, ed base al numero

La presidente Claudia Valente-Novak e la segretaria Silvana Scabozzi decorano l'albero di Natale nell'amministrazione della Comunità

di membri. Desidero sottolineare che per conservare, promuovere e sviluppare l'identità nazionale, la Comunità degli Italiani organizza per i suoi membri incontri, attività culturali, artistiche, drammatiche e musicali, manifestazioni, spettacoli e concerti, mostre, viaggi culturali, attività di pubblicazione, attività sportive, umanitarie e religiose, coordina le attività con l'Unione Italiana e le altre Comunità degli Italiani e offre assistenza nella preparazione della documentazione necessaria per l'ottenimento del diritto alla cittadinanza italiana.

E per quel che concerne il corso di lingua italiana per adulti?

Certo, il corso fa parte della tradizione e continuerà in primavera. Abbiamo deciso di dedicare il periodo invernale ai più giovani e quello primaverile agli adulti. Anche questo corso è gratuito ed è altrettanto finanziato dall'Unione Italiana. La presenza degli interessati è sempre maggiore ED alcuni frequentatori arrivano anche da Pola, comunque

il nostro obiettivo principale è quello di offrire quest'opportunità agli interessati di Valbandon e Fasana. Anche questo corso sarà gestito dalla prof. Roberta Corva, poiché diamo la precedenza agli esperti presenti sul nostro territorio.

Di quanti mezzi dispone la Comunità?

Per quest'anno abbiamo ottenuto dall'Unione Italiana cca 60.000 kune per le nostre attività regolari, mentre l'anno prossimo forse riceveremo qualcosa

esempio da noi si è tenuta per la prima volta la manifestazione organizzata in occasione della Giornata del Comune e anche la quarta edizione del Colloquio fasanesi.

L'asilo d'infanzia e la scuola in lingua italiana sono gli obiettivi prioritari a medio termine?

Sì. La scuola italiana a Fasana è stata abolita nel 1957 e da allora i bambini fasanesi viaggiavano a Pola e a Dignano. Oggi il minibus della scuola viene da Dignano a prendere i bambini di Valbandon, Fasana e Peroi. Ci auguriamo di avere presto un nostro minibus per semplificare e accelerare il trasporto, sperando di aumentare così il numero di bambini interessati. A differenza della scuola, nell'Asilo d'infanzia „Sunce“ opera con successo il gruppo italiano „Palline“ che al momento conta 25 bambini, guidati dalle maestre Kristina Mikelić e Sabina Komel. L'interesse dei genitori è grande e per questo motivo il nostro obiettivo principale è di costruire l'asilo e successivamente la scuola. Il Comune ha promesso di provvedere a procurare il lotto di terreno, mentre la Repubblica Italiana finanzia l'intero progetto. Ho parlato in merito col Console generale d'Italia Fulvio Rustico e con la signora Norma Zani, responsabile per l'istruzione nell'Unione Italiana. Per l'anno prossimo cercheremo di concretizzare quest'idea, ovvero di vedere se sia meglio ampliare l'asilo esistente o costruirne uno nuovo.

UNA COLLABORAZIONE ESEMPLARE CON L'ASSOCIAZIONE „NAŠA DJECA“ E L'ASILO D'INFANZIA „SUNCE“

La Comunità degli Italiani, fra l'altro vanta un'esemplare collaborazione con la locale associazione „Naša djeca“, gestita con successo dalla signora Kristina Mikelić. La collaborazione riguarda sia il programma che l'uso degli spazi: considerato che la Comunità dispone di una sala rappresentativa e di altri vani accessori, l'associazione „Naša djeca“ li usa per i laboratori di ballo, artistico e musicale, come pure ora, in vista delle feste. La situazione è analoga anche con l'Asilo d'infanzia „Sunce“, le cui maestre hanno usato la nostra sala per i preparativi dello spettacolo per bambini organizzato il 22 dicembre.

ŠAMPION HRVATSKE U BOČANJU

Goran Brala je 39-godišnji je Fažanac, od rođenja s posljedicama cerebralne paralize, što ga nije spriječilo da potkraj ove godine postane državni prvak u boćanju osoba s invaliditetom. To je bio povod ovom predblagdanskim razgovoru u domu obitelji Brala, u kome je sudjelovao i Goranov asistent Aleksandar Zorić.

„Prije pet godina, 2005., počeo sam se baviti boćanjem u društvu osoba s invaliditetom, i to najtežeg oblika invaliditeta. Pri udruzi smo osnovali Boćarski klub osoba s invaliditetom Istarske županije 'Istrijana'. Otada sam najprije osvojio po jedno deveto i osmo mjesto, ali ove godine mi je baš krenulo. Najprije smo na ekipnom državnom prvenstvu osvojili treće. Onda sam se natjecao u Zagrebu 27. studenoga na Kupu Hrvatske i osvojio sam prvo mjesto u pojedinačnoj konkurenciji. Pobjedio sam sve konkurente. Imao sam četiri utakmice u BC2 kategoriji i u sve četiri sam pobijedio. To je kategorija u kojoj sam uzimam boću i sam je izbacujem. Kod BC3 kategorije imate spravu i asistenta... Najveća razlika s kojom sam dobio utakmica bila je 18:0. Na zadnjem natjecanju pobijedio sam rezultatom 7:2 i 5:1.“

Gdje trenirate ?

„U maloj dorani doma sportova 'Mate Parlov' u Puli jednom tjedno, ponedjeljkom od 9 do 11 sati. Treniramo isključivo u dvorani, na parketu, zato što su boće specijalne, unutra je pijesak, to su vrlo skupe boće i mogu se dobiti samo na Novom Zelandu...“

Kako si došao na ideju da

Boćanje za osobe s invaliditetom dvoranski je paraolimpijski sport koji se igra specijalnim kožnim boćama punjenim pijeskom i njime se mogu službeno - profesionalno 'baviti' isključivo osobe s najtežom vrstom invaliditeta, odnosno sa 100% tjelesnim oštećenjem ruku i nogu. U Hrvatskoj ima trinaest klubova s više od stotinu natjecatelja.

Goran s trofejima i specijalnim boćama

se počneš baviti boćanjem?

Od malih nogu volim sport, sve sportove, a najviše nogomet. A pošto se iz fizičkih razloga ne mogu baviti nogometom, čuli smo da postoji boćanje za osobe s invaliditetom i nas nekoliko, s

najtežim oblikom invaliditeta, došli smo na ideju da se priključimo Boćarskom klubu. I tako od 2005. do danas s velikom voljom boćam. U sekciji pri Boćarskom klubu sad nas je 14.“

Tko je među vama najuspješniji?

„Po zadnjem rezultatu naj-

bolji sam ja, treći na ekipnom prvenstvu Hrvatske i prvi u kupu, dva puta prvi u Istri. Napravili smo i turnir da se počnemo razigravati sami među sobom u Istarskoj županiji, na tom županijskom prvenstvu-turniru dva puta sam bio prvi...“

Goranov otac Joso Brala, koji je mirovinu zaradio na briroškom otočju, boćarski je sudac za osobe s invaliditetom i sudi od 2006.

„Na uključenje potaklo me je zadovoljstvo Goranovo zbog bavljenja boćanjem. Troškove putovanja snosimo sami. Pomognu Općina i Grad Pula, ali najviše Bina Istra. Na putovanjima i natjecanjima su druženja, stječemo nova prijateljstva...Sad će i Rijeka osnovati svoj klub. Dva puta godišnje idemo u Zagreb, Varaždin, Osijek, Slavonski Brod, Đakovo, Split, Šibenik... Cijelu Hrvatsku obidemo...“

Jedno vrijeme je boćao i Erik Balija iz Fažane, još je član klub, ali pošto ima obaveze oko pjevanja i sviranja ne stigne.

„Erik Balija i ja smo u istoj kategoriji, cerebralna paraliza od rođenja. U slobodno vrijeme radim na kompjuteru, čitam, kad imam priliku izađem vani među društvo. Nikad mi nije dosadno, uvijek nađem nešto da se radi. Lakše bi nam bilo kad bismo još jednom tjedno mogli vježbati u fažanskoj školskoj dvorani, sigurno bi onda i Erik dolazio...“

Goran ima i osobnog asistenta koji je s njim četiri sata na dan, od ponedjeljka do petka. Tu dužnost obavlja Aleksandar Zorić, po struci je hotelijersko-turistički tehničar, i za to plaću prima preko Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Boćarski klub osoba s invaliditetom Istarske županije

Goran s asistentom Zoranom, ocem Josom i majkom Josipom

PREDLOŽILI SMO RJEŠENJE ODVODNJE OBORINSKIH VODA

Čelnicima Općine Fažana stigao je iz Valbandona zanimljiv prijedlog rješenja odvodnje oborinskih voda, s ciljem da se poplave i goleme štete više ne ponove. Na čelu interesne skupine poplavljenih je vlasnik građevinske firme „Pavić gradnja“ Ante Pavić iz Ulice lavanda 69.

„Da bi se konačno riješila odvodnja i spasio taj dio naselja, osnovali smo inicijativni odbor kojemu sam na čelu s još dva susjeda, jer mi ‘plivamo’, poplavljuje nas svake godine zbog podzemnih i oborinskih voda. Skupili smo sedamdesetak potpisa obitelji oko Vale i svi su oni za to da se to riješi, jer poplave uništavaju okolinu, kasnije dođu žabe, insekti i druge pošasti koje se pojavljuju do ljeta, do sezone.

Mi iz ulica Lavanda, Kuntrada i Pineta sačinili smo i do-

Ante Pavić

stavili Općini prijedlog kako bi se to moglo riješiti jednom premosnicom s bunarima na nekoliko mjesta i da odvodnja ide ispod mosta u Valbandonu. Neka

oni u Općini odrede stručnjake, projektante, koji će prethodno ispitati tokove podzemnih voda i isprojektirati konačno rješenje. Inače, Vala je tri i pol metra

iznad razine mora i naš prijedlog je izvediv...“, objašnjavao nam je Ante Pavić.

Kako to isfinancirati?

„Zatražili smo od Općine da to riješi uz pomoć Hrvatskih voda, koje su voljne dati za tu namjenu 300.000 do milijun kuna, ovisno o raspoloživim sredstvima s obzirom na druga poplavljena područja. Njihovi ljudi bili su ovdje dva, tri puta, gledali su, tražili rješenja i, koliko sam obaviješten, naručili su projekt sanacije. Mi smo kao zainteresirani mještani ponudili rješenje, ali to ipak mora napraviti ovlaštena firma, koja će ispitati podzemne vode, naći najpovoljniju trasu i najjeftiniju varijantu odvodnje“, zaključuje Ante Pavić, uz napomenu da je i kao poduzetnik spreman poduzeti provedbu rješenja odvodnje oborinskih voda iz najugroženijeg dijela Valbandona.

Poplavljena Mala vala

Elementarna nepogoda

DA SE NE PONOVI - 4,2 MILI OBORINSKE ODV

Svi su pomagali samo DVD „Brioni“ Fažana

● Procijenjene štete

Cesta kod skretiša za Štinjan i Puntizelu

Fažana - bujica ispred Općine

Bujica kod Grpca -
Ulica Kuntrada

Šurida, ispred obiteljskih kuća Brljafa i Đuzel

Šurida - Benussi kao otok

od 24./25. rujna 2010.

MILIJUNA KUNA ZA SUSTAV ODVODNJE U 2011.

važana nije se odazvalo pozivu Načelnice
za iznimanu pomoć u iznosu od oko 2,3 milijuna eura

Šurida ispred Mronjića

Vatrogasci pomažu

Umjesto ceste - rijeka u Valbandonu

Samopomoć dok stignu vatrogasci iz Pule, Peroja ili Vodnjana

OD 37 UZORAKA - 10 ZLATNIH I 8 SREBRNIH MEDALJA

Predsjednik Agroudruge Dario Šuran sa svojim uljima

Nakon što su članovi Udruge senzorskih analitičara testirali 37 uzoraka maslinovog ulja s područja Općine Fažana, na VI. smotri maslinovog ulja održanoj u nedjelju, 12. prosinca, deset maslinara nagrađeno je zlatnim, osam srebrnim medaljama i dvojica brončanim medaljama. To je potvrda uspješnosti fažanskih maslinara, čija su ulja ove godine, kako je naglasio predsjednik organizatora smotre Agroudruge Fažana Dario Šuran, izrazito kvalitetna zbog čestih kiša i odsustva maslinove muhe te blaža i manje pikantna. Izrazio je također zadovoljstvo što mjesni ugostitelji u svojoj ponudi imaju fažansko ulje.

Na završnici dobro posjećene smotre u hotelu „Fažana“ za najkvalitetnija ulja zlatne medalje i inoks bačve dobili su Ivan Gorički, Zlatko Periša, Danijel Petrović, Stanko Meštrović, Mile Pjevač, Anton Orlić, Robert Zović, Anton Šupraha, Mario Radola i Livijana Cetina. Prva trojica nagrađena su i inoks bačvama od 100, 75 i 50 litara.

Srebrne medalje dobili su

Anton Cetina, Marina Orlić, Adriano Puja, Anton Puja, Silvester Širol, Živkop Cetina, Danilo Gaambaletto i Danijel Petrović, a Vladimiru Brščiću i Alenu Golju pripale su brončane medalje.

Uz načelnicu Općine Fažana Adu Damjanac, direktoricu TZ Fažana Melitu Peroković i voditeljicu panela Vivianu Lušetić, smotri je nazočio i županijski pročelnik za poljoprivredu Milan Antolović, koji je najavio skoru zaštitu istarskog maslinovog ulja kao branda s oznakom izvornosti. Podsjetio je da će Istarska županija, koja od 1994. potiče obnovu maslinarstva nabavom kvalitetnih sadnica, zbog regulative Europske Unije još samo u 2011. sufinancirati sadnju novih maslinika.

Uz mlada ulja na smotri je ponuđena degustacija toplih predjela začinenih maslinovim uljem (jota, slanac, rižoto od ječma, bakalar, pljukanci). Što se sve može napraviti maslinovim uljem pokazali su Ljudevit Sabo i Roberto Zović, priredivši sladoled preliven uljem. Moglo se također vidjeti i kušati sira, meda, pršuta i vina.

Maslinar je i vijećnik Mario Predan

ŠTO JE OLEUROPO

Piše Nicoletta Balija, mag.

Nicoletta Balija na Fažanskom kolokviju 4 obradila je temu "Hrvatsko i talijansko nazivlje u maslinarstvu"

Na četvrtom Fažanskom kolokviju imala sam čast po prvi puta predstaviti rad kojim sam diplomirala 2008. godine pri Visokoj školi modernih jezika za prevoditelje i tumače (Scuola Superiore di Lingue Moderne per Interpreti e Traduttori, Trieste) u Trstu. Naime, dijelom zbog osobnog interesa i stečenog iskustva u obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, a dijelom zbog činjenice što u našoj dvojezičnoj zajednici takva potreba realno postoji, odlučila sam napisati Rječnik stručnog nazivlja u maslinarstvu (Corpus terminologico italiano - croato dell'olivicultura. Taj je Rječnik vezan za jednu od najvažnijih tradicionalnih djelatnosti u našem podneblju, u Istri, u Hrvatskoj, na Mediteranu uopće, to jest za proizvodnju ekstra djevičanskog maslinovog ulja, ali nažalost mnogi potrošači još uvijek nemaju jasnu predodžbu o kvaliteti, o proizvodnom procesu i pozitivnom učinku te važne namirnice. Želja mi je doprinijeti širenju informacija o maslinovom ulju, o proizvodnji, širenju spoznaje o dobrobiti koje ima na naše zdravlje, i na kraju čak i povećanju potrošnje maslinovog ulja u hrvatskim domaćinstvima. Krajnji cilj ovoga rada je da postane ugodno štivo, priručnik maslinarima, jezičnim stručnjacima, uljarima, potrošačima maslinovog ulja, ali i svima koji živeći u dvojezičnoj zajednici imaju potrebu obogatiti poznavanje materije.

Srž Rječnika su terminološke tablice na talijanskom i hrvatskom jeziku u kojima je svaki pojam predstavljen na svakom od dva jezika s definicijom, sinonimima, antonimima, tehničkom bilješkom i lingvističkom bilješkom. Važno je naglasiti da se ne radi samo o prijevodu pojmova. Kao što se vidi u primjerima, svaki je tali-

janski termin popraćen definicijom pronađenom u talijanskim priručnicima, rječnicima, literaturi općenito, i svaki je hrvatski termin popraćen definicijom iz hrvatske literature. Stoga je jasno kako je najzahtjevniji dio posla bio upravo pronalaženje tih termina i analiza stručne literature i paralelnih tekstova. Rječnik obuhvaća pojmove od uzgoja maslina, biologije, kemije maslinovog ulja, agrotehničkih mjera, berbe, postrojenja za preradu maslina pa sve do nametnika, bolesti maslina te terminologije senzorske analize maslinovog ulja.

Međutim, i uvod u Rječnik bogat je izvor informacija jer pored povijesnih zanimljivosti i simbolike masline, dotakla sam se svakog pojedinog aspekta u uzgoju maslina, opisala štetnike i bolesti, detaljno analizirala proces prerade maslina, čuvanje ulja itd. Nadalje, obrađen je potanko kemijski sastav maslinovog ulja i klasifikacija raznih maslinovih ulja od ekstra djevičanskog, do ulja od komine maslina i rafiniranog ulja itd.

Vjerujem da će nekoliko primjera bolje ilustrirati o čemu se radi.

Često čujemo ili čitamo o maslinovom ulju prerađenom HLADNIM POSTUPKOM, no znamo li što to točno znači?

PEIN I ČEMU SLUŽI MIJEŠANJE?

IT. estratto a freddo *loc. agg.*

DEF.:	Etichetta riservata agli oli d'oliva vergini o extra vergini ottenuti a meno di 27 °C con un processo di percolazione o centrifugazione della pasta d'olive. (Reg. 1019/2002)
N.T.:	Indicazioni facoltativa che può figurare sull'etichetta dell'olio d'oliva.

HR. hladni postupak *m.*

DEF.:	Navod "hladni postupak" može se navesti samo za djevičansko ili ekstra djevičansko maslinovo ulje dobiveno pri temperaturi prerade nižoj od 27° procjeđivanjem ili centrifugiranjem maslinova tijesta. (Pravilnik UPKM 2006)
N.T.:	Jedno od mogućih navoda na deklaracijama djevičanskog maslinovog ulja.

A znamo li točno čemu služi **MIJEŠENJE** maslinovog tijesta?

IT. gramolatura *s.f.*

DEF.:	Operazione consistente in un delicato, continuo e prolungato rimescolamento della pasta oleosa, congiunto a un blando riscaldamento. L'azione, senza la quale sarebbe molto difficile raggiungere rendimenti di estrazione intorno all'80-85% dell'olio totale presente nelle olive, serve a completare la dilacerazione delle cellule e permette la separazione dell'olio dagli altri costituenti dell'impasto, rompendo l'emulsione e aggregando tra loro le goccioline disperse. (Olioroi 2008)
-------	--

HR. miješenje *gl.im.*

DEF.:	Operacija koja se sastoji od sporog, neprekidnog i produljenog miješenja maslinovog tijesta uz lagano zagrijavanje. Taj proces, bez kojega bi bilo jako teško dostići ekstrakciju 80-85% ulja iz ploda, pomaže u razbijanju stanica i u odvajanju ulja od ostalih komponenata, razbijajući emulziju i ujedinjujući male kapljice ulja u veće. (Olioroi 2008, trad.orig.)
N.L.	Korišteni riječnici ne donose definiciju koja se odnosi na preradu maslina.

Ili **OLEUROPEIN** o čijim pozitivnim utjecajima na naše zdravlje vrlo često čitamo u novinama:

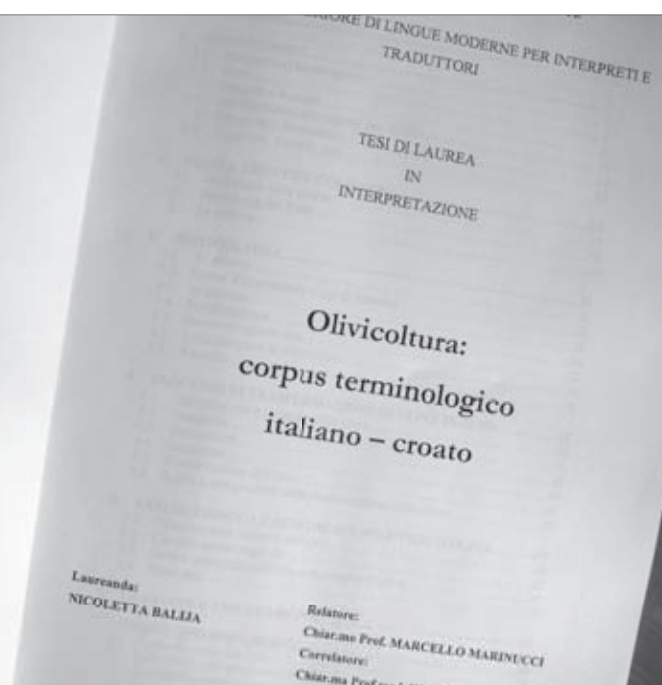
IT. oleuropeina *s.f.*

DEF.:	Sostanza di natura fenolica tipica dell'Olea europaea da cui prende il nome. L'oleuropeina è un glucoside amaro presente sia nelle drupe che nelle foglie d'olivo. (Furia-Porto 2007)
N.T.:	Questa sostanza, Ole(OH) ₂ , ha diverse attività biologiche, tra cui, principalmente, una antiossidante, ma anche antiipertensiva, batteriostatica, dilatatrice delle coronarie, spasmolitica e vasodilatatrice. (ib.) La quantità di oleuropeina nel frutto diminuisce con la maturazione. (NicB)

HR. oleuropein *m.*

DEF.:	Fenolni glikozid tipičan za masline, nalazi se u plodu masline, u ulju i u lišću. Pripada skupini sekoiridoida. (Zadro-Perica 2007: 202)
N.T.:	Oleuropein je odgovoran za gorak okus nezrelih plodova maslina. Kako plod sazrijeva tako se udio oleuropeina smanjuje. Oleuropein i produkti njegove hidrolitičke razgradnje vrlo blagotvorno djeluju na ljudsko zdravlje. (ib.)

Nadam se da ću ovim Rječnikom doprinijeti razvoju maslinarstva u našem području, no prije svega želim da ovaj Rječnik bude koristan kolegama i kolegicama uljarima i maslinarima, agronomima, djelatnicima u poljoprivredi, ali i novo otkriće za sve radoznale potrošače maslinovog ulja koji žele biti precizno informirani o proizvodu. Sigurna sam da će u njemu pronaći zanimljive informacije i odgovore na mnoga pitanja.

FAŽANSKI „TREČAŠI“ U ŽUPANOVU KABINETU

Poklon kažu

Uzajamno propitkivanje

Najneobičniji intervju u karijeri i usto još „grupni“ istarski župan vodio je 25. studenog ove godine: pitanja mu je postavljalo šesnaest učenika 3b razreda Osnovne škole Fažana u sklopu terenskog rada iz Prirode i društva što ga je osmislila učiteljica Dubravka Petković. U sklopu građanskog odgoja, naime, u trećem razredu učenici se upoznaju sa strukturom društva pa su u želji da saznaju što je to ustvari Istarska županija otišli k županu Ivanu Jakovčiću.

„Često idemo izvan škole s ciljem da se učenici nauče ponašati u novim situacijama. U razgovoru sa županom oduševili su me spontanošću i pitanjima koja nismo prethodno dogovorili. Susret je potrajao 45 minuta u dosta ležernoj atmosferi, za što se uz župana pobrinuo i šef njegova kabineta g. Miodrag Čerina. Taj razgovor objavit ćemo na našim web stranicama“, pojasnila nam je učiteljica Dubravka Petković.

Fažanski učenici pitali su župana Jakovčića mahom sve ono što „pravim“ novinarkama i novinarima nije padalo na pamet. Saznali su tako da je županu u osnovnoj školi, jer i on je nekad bio mali, najdraži predmet

Uspomena iz županova ureda

Lovro Krčelić u županovoj fotelji

u osnovnoj školi bio Priroda i društvo iz koga je uvijek imao odlične ocjene. Kako „ni med cvetjem ni pravice“ (kako pjeva Krleža), Jakovčiću je najljepši cvijet tratinčica, a da od mnoštva čajeva najviše voli onaj od domaće kadulje, koji usto sam priprema.

Da je župan znalac vina (sommelier) i gurman poznata je stvar, ali da osobito voli srdele i fritaju sa šparogama izvukli su od njega fažanski „trečaši“. Nino je i ljubitelj životinja, od kojih najviše voli one koje u pravilu ne idu zajedno - psa i mačku.

Jedan školski sat ispunjen je maštovitim pitanjima: sjeća li se župan svoje prve učiteljice, što je studirao, je li radio neki drugi posao, ima li braće i sestara, koji mu je dio Istre najljepši...Bilo je aktualnih i pitanja poput kako se postaje župan, kolika mu je plaća, ima li barku ili brod, što sve radi u svom uredu, hoće li njegova djeca nastaviti njegov posao? Ne znajući vjerojatno da je župan strastveni golfer, pitali su ga i koji sport preferira.

Mali Fažanci nisu zaobišli ni visoku politiku. Jedan je učenik, primjerice, pitao tko mu je bio bolji prijatelj - Tuđman ili Mesić, a odgovor je bio :Slagao sam se s oba, više s ovim drugim...“ A drugi učenik pita: poznaje li aktualnog predsjednika Hrvatske i daje li mu ideje kako obnoviti i razvijati državu, na što župan odgovara da su dobri prijatelji i da rade zajedno ne velikim projektima.

I župan je iskoristio priliku propitati goste, provjerivši njihovo znanje iz zemljopisa i obilježja Istarske županije. Na karti su učenici pokazali gdje se nalaze Učka i Pazin, znali su da je Pula najveći istarski grad i da je koza simbol Istarske županije, da se nalazi na županijskom grbu i zastavi.

Razmijenjeni su u ovom susretu i darovi: učenici su poklonili županu sliku s motivom kažuna, a župan njima reljefnu kartu Istre.

Prije rastanka učenici su razgledali županov ured, isprobali udobnost njegove fotelje i fotografirali se s domaćinom.

UMIROVLJENICI SVE AKTIVNIJI

Umirovljenici Općine Fažana i u ovoj godini pokazali su zavidnu aktivnost, svedjedo je li riječ o Udruzi umirovljenika ili Sindikatu umirovljenika - Podružnica Fažana. Prema raspoloživim informacijama, na području Općine više je od 300 organiziranih i učlanjenih umirovljenika, čiji se broj povećava zahvaljujući aktivnostima i programima poput izleta, sportskih susreta pa do humanitarnih akcija, kakva je bila i ove godine priredena ususret božićnim i novogodišnjim blagdanima, u kojoj je podijeljeno 440 poklon paketa, od čega dio starijim, bolesnim i nemoćnim sugrađanima. U toj akciji, koje je organizator Odbor za socijalnu skrb, zajedno s humanitarnim udrugama poput Crvenog križa i Caritasa sudjelovali su i volonteri Udruge umirovljenika i Sindikata.

U prosincu su, također, upriličena blagdanska druženja obiju organizacija – Udruga umirovljenika je u fažanskom restoranu „Plavi“ 11. prosinca održala godišnju skupštinu i druženje, a ogranak Sindikata umirovljenika 22. prosinca imao je druženje u agroturizmu „Buršić“ u Vodnjanu, kojom prigodom je upisano 20 novih članova. Za ovu prigodu podsjećamo na aktivnosti od rujna naovamo.

U Umagu su 10. rujna održane I. sportske igre Sindikata umirovljenika Istre uz sudjelovanje sekcije fažanskog ogranka. U boćanju ženska ekipa je osvojila 2. mjesto, a u briškuli i trešeti muškarci su bili treći. Iste ekipe su 30. rujna sudjelovale u druženju i natjecanju s umirovljenicima Tršćanske provincije. Članovi Udruge umirovljenika 18. rujna bili su na izletu na slapovima Krke, a istog dana u sklopu općinske delegacije, koja je u dva autobusa posjetila Kumrovec, sudjelovali su i umirovljenici.

Fažanski ogranak Sindikata umirovljenika bio je na izletu u Trstu 16. listopada, kojom prigodom su razgledali i dvorac Miramar, kaštel San Giusto, uz uobičajeni šoping, koji je nastavljen i u Kopru.

Na slapovima Krke

Trofejni boćari u Umagu

Druženje uz pratnju harmonike

Također u listopadu fažanski umirovljenici sudjelovali su na sportskim susretima u Puli, kojom prigodom su osvojili 2. mjesto u briškuli i trešeti, a 4. u pikadu.

Valja podsjetiti, također, da je ogranak Sindikata umirovljenika i ove godine organizirao 10-dnevni odlazak u Istarske toplice, uz mogućnost korištenja liječenja i adekvatne terapije.

Naravno, umirovljeničke organizacije vodile su brigu i o zdravstvenom stanju svoga članstva, organiziravši višekratno mjerenje tlaka i šećera u krvi.

Predblagdanski susreti iskorišteni su i za planiranje aktivnosti u narednoj godini pa tako Udruga umirovljenika namjerava, uz sponzorstvo, posjetiti Međugorje, stari Pazin, Beram i Muzej krapinskih neandertalaca te osposobiti dvije grupe za natjecanje u boćanju.

Kako umirovljeničke aktivnosti ovise i o dodatnim sredstvima, osim članarine i općinske dotacije, sponzorska podrška je dobrodošla i u narednoj godini, slijedom primjera u kojima su poduzetnici podržali trud i zalaganje fažanskih umirovljenika.

STVARAMO PREDUVJETE ZA MA!

Od travnja ove godine na čelu Zajednice sportskih udruga Općine Fažana je Bojan Skočilić, koji je na izbornoj skupštini preuzeo dužnost od Marka Radolovića. Do tada je Zajednica imala osam članica, a na skupštini je primljeno u članstvo Sportsko ribolovno društvo „Parangal“ iz Valbandona. Uskoro će, najvjerojatnije početkom naredne godine, Zajednica dobiti i desetog člana - Skateboard klub „August Šenoa“. O iskustvima i dilemama iz proteklih osam mjeseci razgovarali smo s Bojanom Skočilićem u vrijeme usvajanja općinskog proračuna kojim je Savezu namijenjeno 1,1 milijun kuna, odnosno 100.000 kuna više nego u ovoj kalendarskoj godini.

Sredstva dodijeljena Zajednici raspodijeljena su po ključu koji je utvrđen na godišnjoj skupštini. Oko 80 posto novca ide klubovima a 20 posto se koristi za financiranje Zajednice, najam nogometnog terena u Valbandonu i sportske dvorane u Fažani, a manji dio se koristi za godišnje nagrade sportašima i ostale potrebe. Do sad smo za ovu godinu od milijun kuna dio utrošili za plaćanje prošlogodišnjeg duga za korištenje dvorane, plaćen je i dio ovogodišnjeg najma, tako da je klubovima po ključu išlo nešto manje novca. Lanjski dug školi za dvoranu iznosio je oko 76.000 kuna, a morali smo platiti i najam za prvo polugodište kako bi sportaši mogli ponovo ući u dvoranu. Tu je Općina namjenski intervenirala s 80.000 kuna, što je u sklopu financijskog plana namijenjenog sportu u 2010. U proteklom periodu vođeni su razgovori na razini Županije, Škole i Općine kako bi se satnica od 220 kuna smanjila, jer je previsoka u usporedbi s drugima u Istri te bi se time utjecalo na umanjene duga i racionalnije korištenje dvorane.

Kako je i NK Valbandon počeo plaćati 4.000 kuna mjesečno najamnine MUP-u za korištenje terena, nastali su novi izdaci a dotok novca iz proračuna u Zajednicu ostao je isti i dijeljen je po istim kriterijima - 80 posto klubovima, 20 posto Zajednici. To se nekako pokrivalo rebalansima proračuna ali se na kraju

Bojan Skočilić za kormilom

RJEŠAVALI SMO TRI VELIKA PROBLEMA

Od kada sam izabran za predsjednika rješavali smo tri velike stvari: nogometni teren u Valbandonu, korištenje sportske dvorane i status Zajednice.

Radili smo na tome da se igralište u Valbandonu uredi, da bi što prije dođe u funkciju. Animirali smo Općinu da sjednemo i razgovaramo a ne da se međusobno optužuju. Općina je ponudila NK Valbandon punomoć za rad na prikupljanju potrebne dokumentacije, a s druge strane da oni rješavaju ponude za izradu infrastrukture (vode struje) i objekata na prostoru određenom za tu namjenu. Bez obzira što se još rješava birokratska procedura i formalnosti o vlasništvu, radi se ono što se može i napravilo se puno. U čekanju rješenja o vlasništvu zemljišta i izvedbenog projekta sukladno onom što je izvedeno na terena, nije se čekalo s legalnim aktivnostima koje su se mogle odvijati. Radilo se na prikupljanju ponuda za izvođenje bušotine vode, priključku na električnu mrežu, traženju ponuda za montažne objekte svlačionica. Nadam se da su Općina Fažana i NK Valbandon zadovoljni takvim rješenjima s jedinstvenim ciljem da se teren osposobi što je prije moguće.

Druga stvar je ta dvorana, u koju u rujnu škola nije dozvoljavala ulazak sportašima zbog duga. Angažmanom Općine dug je saniran namjenski da bi se ušlo u pregovore kako taj najam smanjiti, mi smo praktički dobili potvrdu da ta dvorana treba biti plaćena simbolički a ne komercijalno. To je rješenje za sljedeću godinu kada bi Zajednica trebala normalno poslovati bez duga.

Treće je bilo dovođenje Zajednice u regularni status prema Uredu državne uprave. Cijela je situacija uspješno razriješena. Za razliku od nekih drugih nama srodnih zajednica, čija je regularnost upitna, mi probleme vrlo uspješno rješavamo unutar Zajednice i u suradnji s Općinom.

stvorio i dug. Uz velik angažman Općine obveze prema Školi smanjene su za 25 posto, jer smo prije plaćali istu cijenu za školski sat (45 minuta) kolika se sad plaća za puni sat. Ukinuto je i dodatno plaćanje čistačice, jer

čišćenje školske sportske dvorane spada ionako u opis njezina posla. Zahvalni smo općinskoj vlasti što je uspjela sa Školom dogovoriti smanjenje cijene korištenje dvorane za tridesetak posto od rujna, ali povrh toga

i reviziju računa za prethodno razdoblje ove godine.

Što bi u jednoj maloj sredini kao što je Općina Fažana trebalo preferirati: masovnost mladih ljudi ili stremljenje prema višem natjecateljskom rangu?

Kad sam se kandidirao za predsjednika Zajednice, naglasio sam potrebu uključivanja većeg broja mladih i ljudi svakog uzrasta u sport, dakle masovnost. Apsolutno podržavam i takmičenje na višim razinama, u višim ligama. U nogometu, rukometu i košarci naši se sportaši natječu na županijskom i regionalnom nivou, a u individualnim sportovima na državnom pa čak i svjetskom nivou.

Vaš Jedriličarski klub „Brioni“ među mladima je u Savezu, a ipak i jedriličarstvo kreće ovdje naprijed. Je li to začetak snažnije pomorske orijentacije u sportu??

U Izvršni odbor Zajednice došao sam iz Jedriličarskog kluba „Brioni“ koji je inače najmlađi jedriličarski klub u Istri, klub koji se probija, traži svoje mjesto, klub koji ima za cilj približiti jedrenje i vratiti jedrenje u Fažanu, ne elitno nego ono malo, juniorsko. U Fažani imamo jedriličara svih dobi i od njih očekujemo pomoć mladima i klubu. Nemamo flotu da bi or-

ISOVNIJI I KVALITETNIJI SPORT

foto Lovro Barbičić

Puna jedra pred Fažanom

organizirati tečajeve za mlade, ali možemo pomoći da djeca odlaze iz Fažane u Pulu u školu jedrenja, jer tamo postoje tri jača kluba. Spremni smo organizirati prijevoz djece u Pulu u školu jedrenja ako prikupimo dovoljno zainteresiranih.

U svakom slučaju u programu imamo i jedrenje, tako bez obzira što nemamo u Fažani klasu lasere i manju klasu, organizirali smo uz pomoć Jedriličarskog saveza Istarske županije prije četiri tjedna natjecanje laseru u Fažani. To je bio veliki uspjeh, sportski događaj koji je osvježio Fažanu, predivno je bilo vidjeti jedra pred Fažanom.

Slično je i s plivanjem, u onaj mali valbandonski bazen dolaze na treninge plivači iz Pule, a nitko iz Valbandona i Fažane! Ovom prilikom pozivam sve koji se žele aktivirati da se i tu stvari promijene na bolje. Mi bismo i plivanje uključili u našu Zajednicu u suradnji s MUP Valbandon, da to bude što prihvatljivije i bliže svim sportašima koji se žele baviti plivanjem.

U proračunu za 2011. predviđeno je 1,850.000 kuna za završetak igrališta u Valbandonu, time će se valjda riješiti sadašnji problemi?

Vratit ću se na moj program prilikom kandidiranja za predsjednika Zajednice: rekao sam da ću učiniti sve u okviru svojih mogućnosti da se nogometni teren u Valbandonu uredi i stavi u funkciju. To će

se postići upravo tim novcem predviđenim u proračunu. Ali, kao Zajednica najprije moramo riješiti dug za dvoranu iz ove godine pa onda ići dalje. Ideja je nekih klubova da se plaćanje korištenja sportske dvorane prebaci direktno na njih, o čemu vrijedi razgovarati, ali najprije treba dogovoriti prihvatljive uvjete korištenja školske dvorane.

KLJUČ

RASPODJELE SREDSTAVA

Golf Klub „Amfora“ Fažana – 1,75; Jedriličarski Klub „Brioni“ – 1,0; Košarkaški Klub „Fažana“ – 9,5; Nogometni Klub „Mladost“ Fažana – 38,5; Nogometni Klub „Valbandon 72“ – 19,0; Otvoreni odbojkaški Klub Fažana – 4,5; Ribolovno društvo „Amfora“ Fažana – 4,5; Taekwon-do klub „Istra“ Pula, Sekcija Fažana – 1,75; Zajednica sportskih udruga – 19,5; Klub za sportski ribolov „Parangal Valbandon“.

Valbandonsko malerozno igralište u funkciji 2011.

Turističke investicije na fažanskoj rivijeri

PROJEKT SAN LORENZO IDE DALJE

Prije pet godina poznati poduzetnički par Gavin Susman (Proficio Grupa d.d.) i Ivana Šoljan, u Fažani su nakon austrijske secesijske vile San Lorenzo, kupili još 15.000 četvornih metara zemljišta bivše Političke škole iza nje. Taj pothvat vrijedan 15 milijuna eura predvidio je, uz preuređenje vile u hotel s pet zvjezdica, na prostoru u pozadini hotel s vilama za 200 osoba i rekreacijskim sadržajima.

Prema predviđanjima iz 2007., kada je krenula izrada projektne dokumentacije, investitori su se nadali da će ovaj luksuzni resort prve goste primiti već 2009. godine. Međutim, osim iskrčenog dijela prostora i manjih zahvata na vili, ništa se do danas vidljivo nije desilo. Znatno je zamjetnije ono što je Općina napravila ove godine ispred vile.

Vila San Lorenzo - prvi fažanski hotel s pet zvjezdica?

Kako se jednog trenutka u vrijeme recesije pronio glas da će vila San Lorenzo i teren iza na prodaju (dijelom i stoga što su zapeli pregovori o kupnji državnog zemljišta na kome je Kamp hrvatske vatrogasne mladeži), zamolili smo g. Gavina Susmana da za „Amforu“ pojasni trenutno stanje ovoga

projekta: „Građevinsku dozvolu za samu vilu dobili smo s velikim zakašnjenjem, zapravo tek nedavno, a kao što znate to smatramo prvom fazom cjelokupnog projekta u zoni Vila San Lorenzo...Drugi dio zemljišta (ex Politička škola) još je daleko od građevinske faze, tek je napravljen UPU pa ne očekujemo

da će to ići jako brzo, s obzirom i na dio općinskog vlasništva te Brijuni rivijeru...Međutim, još uvijek mislimo da će projekt ići dalje.

Za usporavanje realizacije projekata, kao što i sami možete naslutiti, kriva je ekonomska kriza, koja je zahvatila sve oblike poslovanja u Hrvatskoj, a pogotovo financiranje gradnje, tako da je svima teže raditi pod vrlo nepovoljnim uvjetima. Međutim, mi smo i dalje spremni čekati, jer u projekte vjerujemo kako prije tako i danas“, dobili smo ažurni odgovor, uz dodatnu informaciju o ostalim poslovima u Istri: „Hotel „Rovinj“ ide dobro, lokacijska je gotova, čeka nas put do građevinske. Luksuzne vile Istre su aktivna kompanija (www.lvi.hr) te nas raduje da bar taj dio našeg poslovanja u Istri već postoji na tržištu ...“.

Naselje Bi Village

RASKORAK KORIŠTENIH KAPACITETA I CIJENE NAJMA

Turističko naselje Bi Village, koje ljeti odjednom ugosti i više od 5.000 turista u vilama, apartmanima, dvokrevetnim sobama, pokretnim kućicama i u kampu, glavni je turistički potencijal Općine Fažana. Zbog toga je i shvatljiv interes da od tog turističkog kolača adekvatni dio ostane domicilnoj općini. Istini za volju, treba naglasiti da Općina Fažana nije ni postojala kad je ugovarano iznajmljivanje lokacije u Valbandonu talijanskom poduzetniku Biasuzziju, odnosno Grupi Biasuzzi. To je odradila tadašnja Općina Vodnjan. Međutim, naslijeđeno stanje općinsko vodstvo želi dovesti u elementarni red, definirati rok najma, korištene kapacitete i adekvatni iznos najma.

Iz Bi Villagea u Općinu Fažana krajem studenog stigao je aneks ugovora koji se trenutno razmatra, ali u njemu očito ima prilično nejasnoća. Pođimo od raskoraka između utvrđenog/dozvoljenog i stvarno korištenog kapaciteta. Prostornim

planom u kampu je predviđeno 2.970 mjesta a dozvoljeni maksimum je 3.500. Za korištenje toga obima ugovoreno je bilo 108.000 eura godišnjeg najma. Međutim, u pravilu u srpnju i kolovozu tamo bude znatno više turista.

To je polazište za mogući dogovor, koji je na pomolu, jer kompromis je u poduzetništvu ipak dio poslovnog bontona. Ukoliko dogovora ne bi bilo, naime, nije isključen raskid ugovora o najmu, što sadašnjim korisnicima sigurno ne bi odgo-

varalo, a i općini bi zakompliralo prihodovnu stranu proračuna. Zbog toga je ova duboka posezona idealna za dogovaranje. Uključivši i pojašnjenje što će biti s 250 pokretnih kućica koje su iz Kampa „Kažela“ u Medulinu prevezene u Bi Village i smještene uz samu ogradu kampa prema fažanskoj cesti.

S druge strane, valja riješiti i neke vlasničke nedoumice, poput onih koje su ljetos rezultirale komičnim ekscesima na rubu kampa, čije je vodstvo silom pokušalo udaljiti privatnog

poduzetnika kome je Općina iznajmila lokaciju za trgovački štand voćem i povrćem. Jednako je bilo upitno korištenje parkinga izvan gabarita definiranih ugovorom o najmu. Ima tu i ekoloških detalja, poput onih iz otjecanje otpadnih voda iz pokretnih kućica. Ali, kad se riješe ključni elementi ugovora (aneksa), onda će u red doći i ostali detalji.

Nedvojbeno je Općini Fažana i osobito žiteljima Valbandona interes da Bi Village funkcionira na zavidnoj razini, ali i da dio te kvalitetne ponude bude dostupan i njima. Poučan je primjer produženja fažanske šetnice duž plaže i ispred kampa Bi Village, što i gostima kampa omogućuje da svoje odmaranje i rekreaciju prošire i na Fažanu. U središnjim odnosima moglo bi se razgovarati i o osposobljenju dijela sadržaja za cjelogodišnje korištenje (primjerice bazena uz natkrivanje i grijanje, odnosno gradnje novog bazena sportskih dimenzija kroz neku vrstu partnerstva).

U sprkos značajnoj svjetskoj ekonomskoj krizi i zakonskim obavezama koje su dodatno smanjile prihode, Turistička zajednica Općine Fažane uspješno je realizirala planirane aktivnosti. U suradnji s ostalim turističkim subjektima, raznim marketinškim aktivnostima vršila se afirmaciju Fažane kao turističke destinacije te poticale i koordinirale aktivnosti za poboljšanje uvjeta i sadržaja boravka turista.

Na području TZ Fažana evidentirano je 9.100 osnovnih kreveta, te je uvidom u strukturu i učešće u ukupno ostvarenim noćenjima vidljivo je da je učešće u kapacitetima gotovo proporcionalno učešću u ostvarenju noćenja. Tako je od ukupno 819.000 ostvarenih noćenja čak 77,70 % ostvareno u kampovima, 22,07 % u privatnom smještaju, a obzirom da je u Fažani otvoren samo jedan hotel – malog kapaciteta, ostvarena noćenja u tom segmentu su neznatna.

Usporedbom s prošlom godinom ostvaren je isti broj noćenja, što nažalost nije rezultiralo istim, već manjim ukupnim prihodom Turističke zajednice i to za 10,00 % u odnosu na 2009. godinu, čak 17% u odnosu na 2008. Razlozi tome su niže naplaćena boravišna pristojba na što je utjecala odluka Ministarstva turizma Republike Hrvatske svrstavši Valbandon do 26. svibnja u C razred, a do 8. srpnja 2010. u B razred turističkih mjesta. Od ostalih, u strukturi prihoda turističke zajednice, ostvaren je niži prihod od turističke članarine koja se uplaćuje po osnovi ostvarenog prihoda pojedinog turističkog subjekta te je u potpunosti izostalo sufinanciranje iz ostalih izvora prihoda, koje je u 2009. godini za zajedničke programe iznosilo 300.000,00 kuna.

U privatnom smještaju nastavljen je trend povećanja noćenja i to za 10%, dok je u turističkim naseljima uslijedilo smanjenje za 3,5%.

TN Bi village je turistički subjekt najveći po kapacitetima i po broju ostvarenih noćenja na području TZ Fažana te je 2010. godine ostvario 60,73 % ukupno ostvarenih noćenja. Slijede ga iznajmljivači privatnog smještaja i apartmana i kuća za odmor. Ove je godine

Turistička zajednica Općine Fažana

NOĆENJA JEDNAKO - PRIHOD MANJI

Start fažanske bicikljade

NOVI PROSPEKT

U skladu s postavljenim ciljevima u obradi pojedinih emitivnih tržišta, TZ Fažana je ove godine i na ovaj način direktno komunicirala s potencijalnim turistima. Nastupi na sajmovima koordinirali su se s Hrvatskom turističkom zajednicom i turističkim subjektima Fažane, uz nastup na sajmovima u Münchenu, Stuttgartu i Utrechtu. Prospekt Info Fažana tiskan je ove godine u 15.000 primjeraka kao promidžbeni materijal koji objedinjuje i prezentira kompletnu turističku ponudu fažanske općine, s planovima mjesta Fažane i Valbandona.

povećan broj evidentiranih noćenja u apartmanima i kućama za odmor, što je rezultat zajedničkog djelovanja Turističkog ureda i Državnog inspektorata, ali i zakonske odredbe Ministarstva turizma da vlasnici i njihova uža obitelj plaćaju boravišnu pristojbu u paušalnom iznosu.

Struktura kapaciteta (kampovi i apartmani privatnog smještaja) uvjetuje i dinamiku ostvarenja noćenja kroz godinu. Fažana je destinacija izrazitog sezonskog karaktera gdje se čak 71,57 % noćenja ostvaruje tijekom srpnja i kolovoza. Rezultati u predse-

zoni najviše ovise o rasporedu crkvenih praznika, koji su ove godine bili dosta ranije u odnosu na 2009., što je rezultiralo podbačajem u lipnju za 13.886 noćenja. Na rezultate u pred i posezoni utjecala je i stabilnost vremena. Kako su ovogodišnji lipanj i rujanj bili izuzetno kišni i hladni, pogotovo vikendom, što se dešavalo i u glavnoj sezoni, to su ostvareni rezultati u usporedbi s 2009. još vredniji.

Naši su gosti prosječno boravili 9 dana, što nas svrstava u destinacije s boravkom iznad istarskog prosjeka (7 dana).

Najveći broj noćenja ostvarili su Nijemci (32,5 %), Nizozemci (16,00 %) i Talijani (8,60 %).

U odnosu na 2009., više noćenja ostvarili su Slovenci (26 %), Francuzi (24 %) i Mađari (17 %). Isti broj noćenja kao i lani imali su Nijemci, Nizozemci, Česi i Austrijanci, dok je pad vidljiv kod Šveđana, Talijana i Danaca. Fažana je specifična turistička destinacija u Istri - zbog MUP-ovog odmarališta u Valbandonu ostvaruje značajni broj noćenja domaćih gostiju, ističe direktorica TZ Općine Fažana Melita Peroković.

Rapsodija u plavom i na moru

Ana Štoković (23) iz Fažane, studentica Hotelijerskog fakulteta u Rijeci bila je pobjednica 128. turnusa emisije RTL televizije „Večera za pet“ (29.11.-3.12.). Dobila je maksimalnih 40 bodova i osvojila prvo mjesto.

„Prijavio me šef hotela u kojemu sam radila i prihvatila sam rizik da malo uživam i vidim kako to ide. Namirnice su financirali donatori emisije, a ja sam zaista bila spremna za kulinarsku kreaciju jer već dugo kuham, eksperimentiram kod kuće.

Nadam se da će nastup u emisiji koristiti i Fažani kao turističkoj destinaciji i meni kao potencijalnom ugostiteljskom radniku. Pogotovu kad uskoro diplomiram a tema diplomskog rada je „Proizvodnja vina i vinski turizam u podregiji Istri...“, povjerila nam se Ana.

U istoj emisiji s Anom sudjelovala je i Valbandonka Martina Klarić (20), studentica druge godine Poslovne ekonomije – smjer turizam na Sveučilištu Jurja Dobrića u Puli. Bila je druga s 37 bodova.

„Sama sam se prijavila sa 17 godina, gledala sam emisiju, zapazila da se jelovnici dosta ponavljaju i odlučila sam pokazati i nešto drukčije. Jedno vrijeme nije bilo emisije i došla sam na red evo gotovo nakon tri godine“, kazivala nam je Martina.

„Moja obitelj ima beach bar na plaži u Valbandonu i pored naše kuće jedan sezonski restoran, tako da sam imala priliku kuhati, a puno sam naučila i od bake koja je Slavonka i uvijek je spremala puno specijaliteta.

Po završetku studija voljela raditi kao PR menadžer ako bude moguće ili u nekom segmentu politike, jer me to zanima više nego moj smjer na studiju.

S djevojkama iz emisije čujemo se redovito, komuniciramo internetom, osobito sad za vrijeme praznika čut ćemo se i vidati i više

Emisija 1.12.2010. - Kuha Ana Štoković

Predjelo - Povrtne bombice: 5 rajčica, 4 tikvice, 10 većih šampinjona, polutvrđi sir

Tikvice i gljive narežemo na kockice, propirjamo na tavi s malo maslinovog ulja i gotovim umiješamo ribani sir. Rajčice izdubimo i napunimo smjesom. Na vrh stavimo još malo ribanog sira i zapečemo u pećnici 10-ak min.

Glavno jelo – Phasiana: 5 pilećih prsiju, pršut, sir, luk, vrhnje za kuhanje, bijelo vino, rajčice, zelene tagliatele, začini

Pileća prsa nadjenemo pršutom narozanim na rezance i naribanim sirom te ispečemo na tavi. Na masnoći od pečenja propirjamo luk, dodamo vrhnje za kuhanje, malo bijelog vina i pečeno meso te sve kuhamo 20 min. Za prilog poslužimo

„Večera za 5“ – Ana Štoković (

MLADI

Martina i Ana u Fažani uoči Božića

DOLAZE...

zelene tagliatele i rajčice pečene sa začinskim biljem.

Desert - Voćni raj: dinje, banane, marelice, jagode, limunov sok, med, sladoled od vanilije, metvica

Banane, marelice i jagode narežemo. Dinje prepolovimo i izdubimo. U zdjeli lagano izmiješamo voće, prelijemo limunovim sokom i medom. Salatam napunimo izdubljene dinje i ukasimo ih kuglicama sladoleda od vanilije i metvicom.

Martina Klarić, Valbandon

Martina je vrlo elokventna studentica ekonomije iz Valbandona, a zaposlena je u čak dva obiteljska restorana. Prvi restoran „Grill i tapas bar Martina“ roditelji su joj otvorili kad je napunila 16 godina, a drugi „Beach & tapas bar Sunset“ otvorili su ovo ljeto na plaži u Valbandonu. S mamom obavezno gleda Večeru za 5 i smatra kako su kandidati dosta nemaštoviti i ne kuhaju originalna jela, zbog toga se i prijavila u emisiju jer ostalima želi predstaviti svoja neobična i egzotična jela.

Emisija 3.12.2010. - Kuha Martina Klarić

Predjelo - Antipasti misti: 1 tikvica, 1 patlidžan, 1 paprika, 1 dinja, 30 g suhih šljiva, 1 staklenka maslina, 200 g pršuta, 200 g pancete, 500 g ramsteaka, 1 konzerva tunjevine, 1 vrećica majoneze, 200 g svježeg kozjeg sira, 200 g feta sira, slani inčuni, češnjak, sol, papar, ružmarin, vezica peršina, maslinovo ulje, luk

Tikvicu, papriku i patlidžan narežemo na ploške i ispečemo na grill tavi. Stavimo u posudu

i začinimo s malo soli, maslinovog ulja i češnjaka. Ploškama tikvica omotamo kozji sir, a patlidžana feta sir. Dinju očistimo,

narežemo na kockice, stavimo u visoke čaše i prekrijemo kriškama pršuta. Šljive omotamo pancetom i ispečemo na tavi. Ramsteak dobro začinimo sa soli i paprom i ispečemo u pećnici. Kad se ohladi, narežemo

ne i po par kolutova luka.

Glavno jelo - Vjenčanje Neptuna i Dijane: 1 kg beefsteaka, 5 velikih škampa, 1 kg mrkve, 1 kg krumpira, svježi đumbir, maslac, papar, sol, šećer, ružmarin, peršin, češnjak, maslinovo ulje, krumpir

Krumpir ogulimo, narežemo na kockice, začinimo maslinovim uljem, ružmarinom, soli i zdrobljenim cijelim češnjakom, ostavimo da se marinira pola sata te pečemo u pećnici 40-ak minuta na 180°C. Mrkvu i đumbir ogulimo i narežemo na rezance. Mrkvu skuhamo u slanoj vodi. U međuvremenu otopimo maslac na tavi. Kuhanoj mrkvi, dodamo otopljeni maslac sa šećerom i đumbirom. Pirjamo par minuta i maknemo s vatre. Komade beefsteaka posolimo krupnom soli i stavimo peći na grill tavu s malo ulja, pored svakog stavimo razrezani češnjak češnjaka i par grančica ružmarina. Kad je beefsteak pečen s jedne strane, okrenemo ga i popaprimo. Svaki odrezak pečemo 3-4 minute te stavimo u pećnicu zagrijanu na 100°C da ostanu topli. Škampe stavimo u veliku tavu, začinimo maslinovim uljem, soli, sitno narezanim češnjakom i peršinom i pirjamo 10 min. Na tanjure stavimo po jedan škamp, odrezak, malo mrkve i pečeni krumpir.

Desert - Početak ljeta: 500 g malina, par grozdova crvenog ribiza, 500 g zamrznutog šumskog voća, 250 g mascarponea, 1 l slatkog vrhnja, 100 g šećera, 1 vrećica burbon vanilin šećera, 2 dl amaretta, dva žumanjka

Žumanjak istučemo sa šećerom. U drugoj posudi istučemo žumanjke, dodamo mascarpone i amaretto te stavimo hladiti u hladnjak. Šumsko voće skuhamo sa šećerom i procijedimo. U zdjelice stavimo maline, prelijemo ih ohlađenom kremom i postupak ponavljamo dok ne napunimo zdjelicu. Ukasimo preljemo od šumskog voća i ribizima.

FAŽANI TREBA NOVA CRKVA

U ovo doba 2008. u Amfori br. 18 razgovarali smo s novim fažanskim župnikom vlč. Joškom Listešom, koji je dužnost preuzeo usred ljeta, 3. kolovoza. Nepune dvije i pol godine kasnije zanimala su nas župnikova iskustva i dojmovi iz nove sredine.

- To je relativno kratko vrijeme, do sada je ono iskorišteno za upoznavanje prilika gdje živim, s kim živim, za izgrađivanje odnosa prema pojedincima i institucijama, učvršćivanje odnosa sa svojim suradnicima u poslu. Župa je dinamična, puno je posla, potreba duhovnih i materijalnih je mnogo, a i mnogo toga lijepoga se do sada napravilo, bilo u crkvi, bilo u župnoj kući i u suradnji sa župljanima i Općinom.

Nadam se da ćemo do kraja realizirati neke planove koje smo zacrtali, od čega bih izdvojio, ono što je za sada najvažnije nama, pa i turistima, a to je i sa strane Općine odavno već obećana kopija kipa Madonete, koju ćemo staviti u crkvu Gospe karmalske, jer original se zbog velike vrijednosti ne može tamo držati. Razmišlja se i o izgradnji nove crkve jer ova je pretijesna i za naše redovite potrebe, a kamoli ljeti, kada tisuće turista žele biti prisutne na liturgijama, na misama, na koncertima, što zbog ovakvog prostora nije moguće.

Uz novu crkvu, treba misliti na novi župni stan, nove župne dvorane, jer sve što imamo za sadašnje potrebe je malo, a Župa ima tendenciju širenja. Župa je, naime, veća od Opći-

ne, jer obuhvaća i Peroj pod svojom pastoralnom brigom, tako da moramo misliti za budućnost, ona je tu pred nama.

U prijedlogu uredjenja centra Valbandona bila je predviđena i lokacija za sakralni objekt, crkvu. Je li to možda rješenje privremenog rasterećenja župne crkve?

- Ne znam da je projektirana, meni se osobno ne sviđa da buduća bogomolja bude u Valbandonu, jer je to onda prilično izmješteno iz središta Župe. Bila bi bolja pozicija u Fažani, blizu sadašnjega groblja, ako bude moguće dobiti onu parcelu, jer je to na sredini između Valbandona i Peroja i u centru Fažane, blizu sadašnje župne crkve, blizu drugih institucija. Jeste da je Valbandon veliko središte i većina vjernika iz Valbandona dolazi ovdje, međutim, čini mi se da bi time napravili jedan umjetni centar na periferiji Župe, što nije baš previše mudro.

Iza župne crkve stoji i dalje ona nakaradna divlja gradnja koja, uz ostalo, ugrožava i ovu vrijednu fresku?

- To je rekao i dr. Ilija Čabraja, koji je ovdje dolazio predavati, inače dugo vremena je živio i radio u inozemstvu, šokirao se jednostavno i rekao je da je to stvarno nešto ružno. Kao svećenik vidio je u zemlji

Vlč. Joško Listeš pred starom freskom u sakristiji župne crkve

i inozemstvu puno crkvi, ali nigdje takvo što nekulturno i neprikladno, da se takva jedna ružna građevina nasloni na crkvu, na sakristiju i s jedne i s druge strane. Upada u oči ne samo da je to ilegalno napravljeno, bez dozvole, van gabarita, nego i da je ružna građevina. Konzervatori znaju za to, ali ne poduzimaju ništa, ne znam što dalje činiti, može li nešto Općina poduzeti, ali sigurno je da je to trebalo zaustaviti onda kad se gradilo.

Piše dr. sc. Alojz Štoković

Jedna od najvažnijih tema istarske povijesne demografije, poglavito na području Republike Svetog Marka, jest pitanje tzv. investiture. Ovim se pojmom označavao jedan specifičan građansko-pravni čin mletačke populacijske politike. Njen je temeljni cilj bio da se planski, a sukladno zakonskim odredbama i drugim državnim propisima pokuša obnoviti ona područja Istarske mletačke pokrajine kojima je poradi raznih razloga prijetilo izumiranje. Naime, "terra vacua" (nenastanjena zemlja) jest jalova i beskorisna zemlja koja nikome ne može biti od koristi. Bilo je to jasno i administrativnim vlastima u Veneciji.

Već u drugoj polovici XIV. stoljeća razvijen je jedan relativno uspješan populacijski sustav koji se uvjetno može okarakterizirati pod sintagmom "pro bono terrarum" (za dobro naših zemalja), a koji se uglavnom temeljio na mehaničkoj metodi pri obnovi ugroženih područja. To je značilo: iz nesigurnih krajeva mletačke države negdje na području Dalmacije ili Egejskog mora, pronaći zdrave obitelji koje bi bile voljne napustiti matični zavičaj i trajno se nastaniti u Istri. Takav je demografski proces posebno bio intenzivan tijekom XVI. i u prvoj polovici XVII. stoljeća, kada je narodnosna struktura uvelike ojačana novim hrvat-

PRIJEVOD SADRŽAJA

"FAŽANSKE PLOČE"

Godine 1706., 29. lipnja Dekretom od 7. studenoga 1587. presvijetlog i uzvišenog gospodina Nikole Salamona, nekoć providura u ovoj istarskoj pokrajini; sukladno dukalima presvijetlog senata od 27. ožujka 1582., ostaju u cijelosti žitelji fažanske općine i dalje uvedeni u vlasništvo na punti Valbandon; njihovim terenima, akcijama, pravima i ovlastima.

Godine 1701., 15. travnja Presvijetli i uzvišeni gospodin Marko Balbi, kapetan rašporski, ponovno potvrđuje pravo spomenutim žiteljima, na njihovim terenima, akcijama i pravima na punti Valbandon

Razgovor s fažanskim župnikom

UVOĐENJE U POSJED FAŽANSKIH DOSELJENIKA U XVI. STOLJEĆU

Dr. sc. Alojz Štoković

skim elementom, priključenim već ranijim doseljenicima iz vremena srednjeg vijeka.

Nema nikakve sumnje da je i Fažana već u prvoj polovici XVI. stoljeća spadala u kategoriju populaciono deficitarnih naselja. Prirodni priraštaj stanovništva nije mogao osigurati perspektivnu budućnost, pa se mletačka administracija odlučila na mehaničku metodu. Prve vijesti o naseljavanju jedne skupine doseljenika pojavljuju se 1587. godine. Naime, vidimo to iz dekreta istarskog providura Nikole Salamuna od 7. rujna iste godine. Tim aktom su novi doseljenici nastanjeni trajno u fažanskom komunu, tzv. "habitantes nu-

ovi" (novi stanovnici), formalno pravno bili uvedeni u posjed plodnog zemljišta na valbandonskoj punti sa svim pripadajućim pravima koja proizlaze iz zakona. Dakle, u sljedećih 20 godina bili su zaštićeni nekom vrstom građanskog provizorija, nakon čega su u pravima i obvezama bili izjednačeni sa svim drugim građanima Mletačke Republike kao "habitantes vecchii" (starosjedioci). Koja je to skupina ljudi bila, koliko je brojčano bila velika, kao i iz kojih je krajeva doselila, nije moguće utvrditi. Nije isključeno da su po etničkoj pripadnosti bili Grci koji su u velikom broju doselili na Puljštinu 1578.

Dr. sc. Alojz Štoković znanstveni je suradnik Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Rijeka, Područna jedinica u Puli. Doktorirao je obradivši temu Peroj – crnogorska enklava u Istri (kulturno-povijesni, jezični i tradicijski prikaz) – Nove spoznaje oko doseljenja i udomljavanja Crnogoraca u Istri 1657.-1816. Na Fažanskom kolokviju 4 imao je izlaganje "Investitura Fažanaca u XVI. stoljeću".

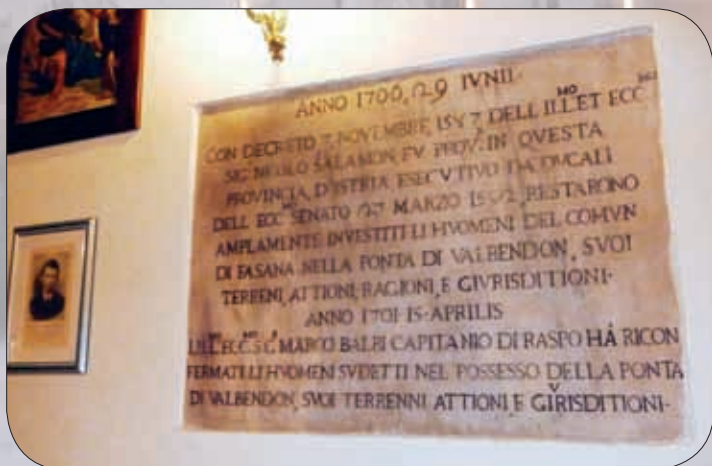
su pripadale grčkom obredu raspoređene su u sam grad Pulu i Muzil. Onima u Puli osigurana je nova bogomolja u bratovštinskoj crkvi Sv. Katarine kod katedrale, intitulirana (naslovljena) na Sv. Nikolu, a u susjednim naseljima se doseljenici priključuju domicilnom stanovništvu. To najvjerojatnije potvrđuje i činjenica da je puljski biskup Klaudio Sozomeno, i sam Grk rodom iz Cipra, nekoliko godina kasnije, 1603., blagoslovio novi oltar u župnoj crkvi Sv. Kuzme i Damjana, posvećen Sv. Katarini Antiohijskoj i Svetom Andriji.

Što se u međuvremenu s tim zemljištem događalo i tko je Fažancima uskraćivao vlasničko i posjedovno pravo na punti Valbandona nije poznato. Međutim, godine 1701. stanovnici su odlučili svoja prava zaštititi na neuobičajen način. Dali su na jednu kamenu ploču, sivog mramora, veličine 110 x 80 cm uklesati podatke o svojim pravima i ugraditi u zid komunske lopice (općinske lođe pod kojima su se održavali javni skupovi i izbori za seoske glavare ili župane) koja je bila smještena uz obalu, tik uz župnu crkvu. Ona je tridesetih godina XVIII. stoljeća, iz nepoznatih razloga, najvjerojatnije blizine mora i razornih valova srušena, dok je njenu funkciju preuzela novoizgrađena lopica uz crkvicu Gospe od Karmela 1732.

godine, nakon Ciparskog rata 1571., kada je Mletačka Republika izgubila spomenuti otok. Najvjerojatnije je dio obitelji koje su pripadale latinskom obredu naseljen u Galižanu, Vodnjan i Fažanu, a one koje

KADA JE PLOČA UNESENA U CRKVVU?

Tu informaciju nigdje nisam mogao dobiti niti u vrelima arhivskim potvrditi. Povezujem je uz odluku Vincenza Bragadina, pulskog providura iz 1683. Naime, senat je dozvolio i čak preporučio da se sruše zidine oko Pule kako bi se provjetrio grad nakon kuge 1632. Viškom materijala, posebice klesanog kamena izgrađivala se obala u Fažani. Gotička crkva Sv. Kuzme i Damjana a najvjerojatnije i lopica (otvoreni trijem pred crkvenim pročeljem, uobičajen u Istri u doba baroka) ostale su ispod razine mora. Zbog toga se moralo crkvu izdignuti na višu razinu, a ta je rekonstrukcija trajala punih 50 godina, do 1688. kada je crkva svečano blagoslovljena. Lopica je najvjerojatnije tom prilikom srušena, a kao nadomjestak njenu je ulogu preuzela ona, izgrađena uz današnju crkvu Gospe od Karmela. kako i danas možemo vidjeti, u novom prostoru za „Fažansku ploču“ jednostavno nije bilo mjesta pa je postavljena u župnu crkvu, i to znakovito, uz ispovjedaonicu, gdje su ljudi u redu čekali za sv. Ispovijed, te su tako u miru mogli čitati njen sadržaj.

„Fažanska ploča“ ugrađena u zid župne crkve Sv. Kuzme i Damjana

KORISNE INFORMACIJE

DJEČJI VRTIĆ SUNCE
Puljska br. 3, Fažana
djecji.vrtic.sunce1@pu.t-com.hr
tel: +385 (0)52 520-897
fax: (0)52 521-123

OSNOVNA ŠKOLA FAŽANA
Puljska br. 9, Fažana
os-fazana@pu.t-com.hr
tel/fax: +385 (0)52 521-011

AMBULANTA U FAŽANI
Titova riva br. 9/1, Fažana
Tel/fax: +385 (0)52 521-098

LJEKARNA U FAŽANI
Titova riva br. 9, Fažana
tel: +385 (0)52 521-562
fax: (0)52 388-724

ŽUPNI URED FAŽANA,
Župni trg br. 4, Fažana
tel: +385 (0)52 521-097

OTP BANKA,
Titova riva br. 4, Fažana
tel: +385 (0)52 521-156

HP-Hrvatska pošta d.d.
Podružnica u Fažani,
43. istarske divizije br. 14,
tel: +385 (0)52 520 906

PULAPROMET – prometnik
tel: 501-973

FAŽANA TAXI
tel: 099 2447 888

Dječji vrtić „More“

OBILJEŽILI PRVU GODIŠNJICU

Prije godinu dana osnovan, privatni Dječji vrtić „More“ iz Valbandona 23. prosinca održao je prvu božićnu priredbu u Zajednici Talijana Fažana. Dječjim pjesmicama, plesom, veseljem i podjelom božićnih darova, koje je donirala Općina Fažana i djeci uručio Djed Božićnjak, ujedno je obilježena i prva godina rada vrtića. Nakon podjele poklona uslijedilo je ugodno druženje s roditeljima i gostima uz prigodni domjenak.

BLAGDANSKO OZRAČJE U DJEČJEM VRTIĆU „SUNCE“

Udanima blagdana, kada se poklanja ljubav i toplina svakom djetetu na poseban način, Dječji vrtić „Sunce“ živio je u posebnom ozračju.

Obilježavaju se Sveti Nikola, Sveta Lucija, Božić i Nova godina, njeguju se kulturna baština i običaji kroz uredjenje „kutića“ starine, ognjišta i sl.

Kroz govorne, glazbene, likovne, dramske, stvaralačke i kreativne aktivnosti obogaćuje

se dječji spoznajni i doživljajni svijet, djeca se uče pravim životnim vrijednostima.

Poseban naglasak dali smo

na razvijanje ekološke osviještenosti i osjetljivosti djece, izvjestila nas je ravnateljica DV „Sunce“ Ljiljana Brajić.

U takvom ozračju, povodom božićnih i novogodišnjih praznika, odgojiteljice su upriличile 22. prosinca u Zajednici Talijana već tradicionalnu predstavu za djecu i roditelje „Djed Mraz dolazi“. Nakon predstave svakom je djetetu uručen prigodni božićni poklon.

ŽIVE JASLICE I KONCERT

Usuradnji Župe i Općine Fažana te uz potporu tvrtke „Volare“, božićno prijedpodne pored župne crkve Sv. Kuzme i Damjana u Fažani uljepšale su žive

jaslice. Potom je, nakon svete mise, uslijedio koncert božićnih pjesama u izvedbi Vivien Galletta i Voljena Grpca uz pratnju prof. Vladimira Babina.

PRESEPE VIVENTE E CONCERTO

La Parrocchia e il Comune di Fasana, con il contributo dell'impresa „Volare“, hanno abbellito la mattina di Natale allestendo un presepe vivente sulla piazza di fronte alla chiesa parrocchiale fasanese

dei Santi Cosma e Damiano. Dopo la santa messa, si è tenuto un concerto di canzoni natalizie interpretate da Vivien Galletta e Voljen Grbac, con l'accompagnamento del prof. Vladimir Babin.

IZDAVAČ/EDITORE: Općina Fažana/
Comune di Fasana

ZA IZDAVAČA/PER L'EDITORE:
Ada Damjanac
43. istarske divizije 8, 52212 Fažana
Tel: 052/382-107, Fax: 052/382-104
e-mail: opcina-fazana@pu.htnet.hr
www.fazana.hr
UREDNIŠTVO/REDAZIONE:
Ured načelnice/Ufficio del Sindaco

REALIZACIJA/REALIZZAZIONE:
Amforapress Pula
e-mail: amforapress@pu.t-com.hr
UREDNIČA/REDATRICE:
Jelena Urošević-Hušak, mag.
PRIJEVODI/TRADUZIONI:
mr. sc. Viviana Viviani
DIZAJN/DESIGN: **ROS. dizajn studio**
e-mail: ros@ros.hr
TISAK/STAMPA: **MPS-Pula**
Naklada/Tiratura 1.500 primjeraka/copie

STIPENDIJE STIŽU

Nakon produljenja roka za prijave i usvajanja Proračuna za 2011. godinu, imena dobitnika studentskih stipendija bit će objavljeni u siječnju. U roku je stiglo 70-ak zahtjeva, između kojih će se izdvojiti oni koji udovoljavaju objavljenim kriterijima. U siječnju će dobitnicima uslijediti isplata stipendija za listopad, studeni i prosinac.

POZIV NEZAPOSLENIMA

Žiteljima Valbandona i Fažane nudi se mogućnost zapošljavanja u oblasti telekomunikacija. Radno mjesto je u Puli s početnom plaćom od 3.600 kuna. Od kandidata za ovaj posao traži se poznavanje talijanskog jezika. Za detaljnije informacije zainteresirani neka se jave u Općinu Fažana na telefon 382 107.

TV KRONIKA OPĆINE FAŽANA

Radi poboljšanja informiranosti mještana Fažane i Valbandona, od 11. listopada ove godine na TV Nova emitira se svaka dva tjedna polusatna emisija TV kronika Općine Fažana. U početku je emisija išla ponedjeljkom i reprizirana utorkom, ali je zbog bolje gledanosti prebačena u nedjeljni termin (19 do 19,30 sati), a repriza je ponedjeljkom poslijepodne. Kako se program TV Nova putem digitalnog signala vidi od Zadra do Monfalcone (a preko MAXtv-a i širom Hrvatske), zahvaljujući fažanskim TV kronikama, Fažana i Valbandon su „ušli“ u brojne obitelji daleko od Istre. U siječnju 2011. Kronika je na programu 9. i 23., a reprize 10. i 24. u 16.35 sati.

